

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő:
FEKETE LÁSZLÓ DR.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári
csekkszámája: 41.951.

Dr. Sümeghi László budapesti kir. közjegyző. A közjegyzőség
Nagymagyarország utódállamaiban, illetve a megszállott terü-
leteken. Előadta szerző a szombathelyi vándorgyűlésen.

Közlemények.

Halálozás.

Jubileum.

Kitüntetés

Rendszeresítés.

A közjegyzői állás erkölcsi nivóját veszélyeztető visszasságok

A szegedi kamara közgyűlése.

A törvénykezés egyszerűsítéséről.

„Magánmunkálatok és zugíráskodás.“

Az adó- és becslési bizonyítványok.

Törvényjavaslat a kartelekről.

A közjegyzői díjszabás.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Judicatura.

Szerkesztői üzenetek.

A közjegyzőség Nagy-Magyarország utódállamai- ban, illetve a megszállott területeken.

Előadta: *Dr. Sümeghi László* budapesti kir. közjegyző, egyleti főtitkár
a szombathelyi vándorgyűlésen.

A vészes és gyászos trianoni békekötés tíz éves évfordulója alkalmából, amikor erről az egész ország és a külföld magyarsága mélységes fájdalomnak adott kifejezést, helyesnek és aktuálisnak tartottam, hogy mi a csonka-magyarországi királyi közjegyzők ezévi vándorgyűlésünkön itt a határon, ebben a vendégszerető városban, illetve holnap a „Civitas fidelessima“ városában emlékezünk meg és mutassuk ki a szörnyű csapást, amely a mi féltve őrzött, több mint félszázados közjegyzői intézményünket érte akkor, amidőn ez a jogtalan békekötés elragadta tőlünk a Nagy-Magyarország 11 közjegyzői kamarájához tartozó 187 közjegyzőségét s ezekben idegen, avatatlan elemek sáfárkodnak, holott azokat jogelődeink és társaink töméntelen ügybuzgalommal, kötelességérzettel, tudással és végül nagy hazafisággal fejlesztettek ki.

Ettől a gondolattól vezéreltetve szereztem be a megszállott területeken lévő, tőlünk elvitt közjegyzőségekre vonatkozó adatokat, amelyeket a következőkben bátorkodom fájó szívvel és lélekkel ismertetni:

I.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy Nagy-Magyarországnak 11 közjegyzői kamarája volt; Arad, Budapest, Debrecen, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Pécs, Pozsony, Szeged, Szombathely és Temesvár.

Elszakadt hat: Arad, Fiume, Kassa, Kolozsvár, Pozsony, Temesvár.

Maradt öt: Budapest, Debrecen, Pécs, Szeged, Szombathely.

Nagy-Magyarországnak az összeomlás előtt volt 321 közjegyzősége, elszakadt 187, maradt 134.

Elveszett az aradi kamara 20 közjegyzősége,
a budapesti kamarától 3 közjegyzőség, — (Losoncz,
Ipolyság, Selmezbánya)

a debreceni kamarától 23,

a kassai kamarától 23.

az egész kolozsvári kamara 36 közjegyzőséggel,

a pécsi kamarától 4 közjegyzőség,

a pozsonyi kamarától 30 közjegyzőség,

a szegedi kamarától 14 közjegyzőség,

a szombathelyi kamarától 5 közjegyzőség,

a fiumei kamarától két közjegyzőség.

Csonka-Magyarországnak megmaradt 134 közjegyzősége 10 év alatt 65 %-al, vagyis 86 közjegyzőséggel történt szaporítás folytán 220-ra emelkedett.

Egyetlen pályán sem történt a menekültek elhelyezése és más okoknál fogva ilyen nagy arányú szaporítás.

II.

Mindezek előrebocsátása folytán áttérek a megszállott területeken, vagyis az úgynevezett utódállamokban lévő közjegyzőségek ismertetésére, mégpediglen alfabeticus rendben.

Burgenland.*I. Szervezet.*

Az úgynevezett Burgenland megszállásakor négy magyar közjegyzőség volt e területen:

1. Nezsider,
2. Kismarton,
3. Felsőőr,
4. Németujvár.

A jogszolgáltatás átvétele a megszállás után néhány napon belül, 1922. november végén történt meg. Ugyanakkor rendszerezítették a gyanafalvi, nagymartoni, felsőpulyai új közjegyzőségeket Nezsideren, valamint Felsőőrön egy-egy második közjegyzőséget.

A németujvári, valamint a kismartoni közjegyzőséget 1924. szeptemberben osztották ketté.

A közjegyzőségek beosztása jelenleg a következő:

1. Neusiedl am See (Nezsider) Dr. Krotschek Pál,
2. " " " " Dr. Nowatzi Gyula,
3. Eisenstadt (Kismarton) Dr. Bock György,
4. " " " " Dr. Brada Sándor,
(volt kir. közjegyző)
5. Mattersburg (Nagymarton) Dr. Ziegler Ottó,
6. Ober-Pullendorf (Felsőpulya) Mörtl Gyula,
7. " " " " Dr. Werner Konrád,
8. Oberwarth (Felsőőr) *Hrabovszky István*,
(volt kir. közjegyző)
9. " " " " Dr. Schreiber Károly,
10. Güssing (Németujvár) *Dr. Kubinyi Elek*,
(volt kir. közjegyző)
11. " " " " Rudolf Ede,
12. Jennersdorf (Gyanafalva) Dr. Klasarik Antal.

Az ujonnan kinevezettek kivétel nélkül osztrákok, — burgenlandi eredetű egy sincs köztük.

1923. november 1-ig a bécsi polg. törvényszék (Landesgericht für Zivilrechtsachen Wien) gyakorolta a közjegyző hatáskörét. Ez idő óta a bécsi közjegyzői kamara.

Felügyeleti jogot gyakorol a Landesgericht für ZRS. Wien, elnöke, mert az egész Burgenland területe ehhez a törvényszékhez tartozik.

Felsőbb felügyeleti hatóság az Oberlandesgericht in Wien elnöke.

Legfőbb felügyeleti hatóság a Bundesministerium für Justiz. (Néhány éven át az igazságügyminiszterium el volt törölve és a Bundeskanzleramt egy osztálya gyanánt működött, de megint helyre állították.)

A közjegyzőséget különben az 1871. jul. 21-én kelt törvény (R. GBL. Nr. 75.) szabályozza, de érvényben maradtak a bírósági kiküldetésekre nézve, a különben hatályon kívül helyezett, 1855-iki törvény egyes szakaszai is.

Némely jogügyletnek közjegyzői kényszer alá helyezéséről az 1871. jul. 25-iki törvény (R. G. BL. Nr. 76.) intézkedik.

A díjszabásokat 1926. illetve 1924. évi ministeri rendeletek szabályozzák.

A fegyelmi eljárásban az 1868. máj. 21-iki bírósági fegyelmi törvény intézkedései megfelelően alkalmazandók.

Az 1926. okt. 26-iki törvény (B. G. Bl. Nr. 317.) a közjegyzői biztosításról (nyugdíjtörvény) intézkedik.

Az 1920. okt. 1-i törvény (St. G. Bl. Nr. 468) a közjegyzői segédekről szól s őket „kollektív szerződések“ védelme alá helyezi.

A közjegyzői vizsgák még mindig egy 1854. évből min. rendelet alapján tartatnak meg. Nívójuk nagyon alacsony.

Minősítés.

- a. osztrák szövetségi állampolgárság,
- b. jog és államtudományi tanulmányok elvégzése és az előírt államvizsgák letétele,
- c. közjegyzői, ügyvédi, vagy bírói vizsga,
- d. négy évi joggyakorlat, melyből legalább 2 év közjegyzőnél töltendő, a többi ügyvédnél, bíróságnál, vagy kincstári ügyészségnél,

A két évi közjegyzői gyakorlattól a miniszter eltérhet, ha nem akad ilyen pályázó. (Ma már nem igen fordulhat elő)

Hatáskör.

A közjegyző magánokiratot is felvehet, — ha a színhelyén nincs ügyvéd, vagy csak egy ügyvéd van, akkor járásbírói perekben is képviselhet feleket, egyébként hatáskör és eljárás majdnem szóról-szóra úgy van szabályozva, mint a magyar törvényben

Hagyatéki ügyekben — a törvényszéki székhelyen lévő bíróság kivételével — a bíróság maga is tárgyalhat. Ahol több közjegyző van, hónapok, szerinti terminusokba vannak beosztva. Így aztán sok visszaélés történik mindig az osztrák kolléga javára. Felügyeleti panaszok egyidőre segítenek, de aztán újra kezdődik a protekciós kiosztás.

Jelöltek és helyettesek.

A jelöltek egyszerű fogalmazó személyzet minden törvényes hatáskör nélkül.

Állandóan bejelentett helyettest a törvény nem ismer. A közjegyzőnek nyolc napon túl szabadságot kell kérnie. A helyettest a közjegyző és a kamara javaslatára a törvényszék (Oberlandesgericht) nevezi ki és a közjegyzői kamara egy tagja vezeti be állásába. Ha más megállapodás nincs, övé az általa teljesített munkálatok egész jövedelme. Felfüggesztés esetén más megállapodás nem is köthető.

Ismételt hosszabb szabadságkérés az állás elvesztéséhez vezethet (képtelenség kimondása fegyelmi úton).

A kamarák berendezése hasonló a magyar kamarákéhoz, de

a jelöltek is részt vesznek benne. (Sajátságos ellentét a hatáskör teljes hiányával.) A közjegyzői csoport és a jelöltek csoportja külön-külön közgyűlést és közös közgyűlést is tart. A megjelenés kötelező. A jelöltek csoportja is választ kamarai tagokat, de a kamarai elnök és helyettese csak közjegyző lehet.

Pályázatoknál jelöl a kamara, ezután a törvényszék (Landesgericht) majd a törvényszék (Oberlandesgericht) többnyire egyformán. Alig van eset, hogy a miniszter eltérjen a javaslatától. Karon kívüli pályázó nem akad, mert a közjegyzőség újjászervezése (1871) óta csak karbelit neveznek ki, vagy helyeznek át. Jobb közjegyzőségeket többnyire áthelyezés útján töltenek be.

A közjegyzői levéltárak Magyarországon eltörölt intézménye itt még mindig fennáll. Az elhalt és áthelyezett közjegyzők irattárát (csak a körjegyzői okiratokat és jegyzőkönyveket) oda szállítják be.

II. Az átmenet.

Egy 1921. évi alkotmánytörvény (erősebb törvény, amelynek meghozásához minősített többség kell) értelmében az úgynevezett Burgenlandban a régi magyar törvényeket az összkormány lett feljogosítva életbe léptetni. Az ilyen életbelépett osztrák törvényeket nem kellett a Burgenlandban újból kihirdetni, elég ha az összkormány rendeletileg kifejezetten életbe léptetnek mondja ki ezt, vagy azt az előbb hozott osztrákjogszabályt.

1922. januártól kezdve aztán így életbe léptették jóformán az egész osztrák jogot még pedig nem az egyes törvények, vagy rendeletek kifejezett megnevezésével, hanem csoportonként, pl. a polgári peres és perenkívüli eljárásra, a közjegyzőségre, az ügyvédségre, a tkvi eljárásra stb. vonatkozó összes törvényeket és rendeleteket.

Hogy ez a kényelmes életbeléptetési módja a jogszabályoknak a fentebb idézett alkotmány törvénnyel, de általában a jogállam fogalmával is homlokegyenest ellenkezik, az kétségtelen.

Az osztrák jogtudósok megállapítása szerint azonban közismert elnevezésű „jogszabálycsoportok“ életbeléptetése „kifejezett“ életbeléptetésnek tekintendő.

Még az osztrák jogászok sem tudják, hogy egy ilyen „közismert“ csoportba mily törvények és rendeletek tartoznak. Előttük azonban „magától értetődik“ hogy pl. az ügyvéd és közjegyzősegédekről szóló, fentebb említett törvény a „közjegyzőségre“ vonatkozó csoportba való, holott „kifejezetten“ nem lett kiterjesztve az u. n. Burgenlandra.

Ily kétség támadt a közjegyzői segédekre vonatkozó törvény

tekintetében is, mely népjóléti jellegű és a közjegyzői intézmény szervezetéhez semmi köze. Kétség merült fel tehát az e törvény alapján a közjegyzői kar és a közjegyzősegédek kamarája közt megkötött kollektív szerződés érvényessége tekintetében.

A kollektív szerződés egyik intézkedése szerint a segédekre nézve kedvezőbb eltérő megállapodásnak van helye.

A kollektív szerződés minimális havi béreket ír elő s emellett a havi fizetést évenként háromszor duplán ki kell adni beszerzési járulék és ujévi tiszteletdíj címén.

Már most a közjegyző, aki a minimális havi fizetésen felül jóval nagyobb fizetést adott segédjének úgy, hogy ennek évi fizetését jóval meghaladja a kollektív szerződés szerint tizenötször kiadandó havi minimumot, a segéd elbocsátása után a három évi elévülési időn belül a három külön havi járulék megfizetésére lett kötelezve visszamenőleg három évre, holott az alkalmazott a magasabb fizetést mindig köszönettel elfogadta, a külön három havi járulékot sohasem követelte, sőt többször fizetés emelésben részesült. Ottani felfogás szerint hallgatólagos lemondásról nem lehet szó, mert a segéd gazdasági kényszerhelyzetben van és ha követeléssel áll elő, állását kockáztatja! Jogos tehát a három év lejártá előtt a hátsó támadás.

A segéd törvény és kollektív szerződés hatályosságát a Burgenlandban az első és a másodbiróság kimondotta. Joguk lett volna az alkotmányi bíróságnál (Verfassungsgerichtshof) az alkotmányba ütköző életbeléptetés miatt előterjesztést tenni, de természetesen, ezt osztrák bíróságnál elérni nem lehet.

A tulajdonképpeni közjegyzői működés terén csupán a nyelvkérdés változott.

Hivatalos nyelv a német. Az alkotmányban a nemzeti kisebbségek részére megígért könnyítések elmaradtak.

A magyar időből származó okiratokat le kell fordíttatni németre.

Birói kiküldetéseket csak személyesen láthatják el, még helyettesi jogosítvánnyal bíró jelöltet sem küldhet ki a közjegyző.

Minden leltározást a helyszínen a közjegyző — személyesen végez.

Az 1922. jun. 15-ike előtti elhalálozásoknál a magyar jog van érvényben és átadó végzéseket hoznak.

Az osztrák jog szerinti hagyatékoknál átadó végzés helyett „beszavató okiratot“ adnak ki, melyet a közjegyző szerkeszt.

A gyámhatóságot a járásbiróság gyakorolja. Szerződések jó-

vághagyása előtt azonban a törvényszék beleegyezését kell kérnie. Az eljárás rendkívül hosszadalmas.

A hagyatéki eljárás is keservesen megy. Hónapokig kell várni a díjmegállapítási végzésre. Díjakat előre felvenni nem szabad. A behajtás rendkívül lassú és az eredménnyel nem törődnek. Sokszor jelentékeny ingó vagyon tartozik a hagyatékhöz és nemleges jegyzőkönyvet vesznek fel. Ingatlan végrehajtásnak se hossza, se vége.

III.

Telekkönyvi ügyekben kötelező a hitelesítés, de a bíróságnak a közjegyzővel konkurráló hatásköre van. Természetes, hogy az ügyvédek csak a legkivételesebb esetben hozzák a feleket a hitelesítés eszközlése végett a közjegyzőhöz.

A közokirati kényszer majdnem egyező a magyar joggal.

Végrendeleteket a járásbiróság is vehet fel, sőt mint gyámhatóságnak joga van szerződéseket is kiállítani. Ez utóbbi jogukkal azonban nem élnek.

Az akadályozott közjegyzőt a járásbíró nem helyettesítheti.

Az ügyforgalom elég nagy.

A volt községi jegyzők egy része itt maradt és „Amtmann“ címet viseli. Nagyrészt őrmesterekkel, borbély legényekkel, stb. pótolták és gyorsfőző tanfolyamokon hat hét alatt képeztek ki. Okiratot nem volna szabad felvenniök, de azért zugirászkodnak. Igaz, hogy le is büntetik őket, de nem nagyon erősen. Elöttem oda nyilatkozott a wieni Közjegyzői Kamara elnöke: hogy a Burgenland elfoglalása után egy csodálatos jogintézményt találtak, ami az egész világon nincs. Ein sogenannter „Községi jegyző“ „Die waren doch autorisirte Winkelschreibers.“

IV. Díjszabás.

Ez nagyon komplikált. Természetesen ugyanaz, mint Ausztriában.

Határoz az ingatlanok minősége, amelyre a jogügylet vonatkozik.

Ha föld- vagy erdőművelés alá eső terület az okirat vagy a hagyatéka tárgya, akkor az alacsonyabbik díjszabást kell követni. Ilyen ügyekben az okirat felvételéért, a hitelesítésekért, a bemutatásáért, a másolatokért ingatlan forgalmi engedély és tkvi bejegyzés kieszközléséért, díjátalány jár. A rendes díjszabás alá eső ügyekben az okiraton kívül minden munkálat az ügyvédi díjszabás alá esik, de szabad egyezkedés alá is vonható.

Itt közlöm az összes díjszabásokat:

KÖZJEGYZŐI DIJSZABÁS.

Értékhár S.-	I. Rendes díjszabás			II. Oly ügyleteknél, melyek tárgya mező- vagy erdőgazdaság alá eső birtok			
	1. Kétoldali jogügy- letnél	2. Kötelez- vények és engedmé- nyeknél	3. Egyéb egy- oldalú nyi- latkozatok- nál (törl. eng. nyugtá- k)	1. Kétoldali jogügy- letek	2. Kötelez- vények és engedmé- nyek	3. Egyéb egy- oldalú jog- ügyletek (törl. eng. nyugták)	4. Pótlék a mellék- munkákért és kérvé- nyekért
2000	2.5%	1.5%	1%	1.5%	1%	0.80%	többlet a díj 120%-a
30.000	1.5% + 20 S.	1% + 10 S.	0.8% + 4 S.	1%+10 S	0.8% + 4 S.	0.6% + 4 S.	4000 S-ig = 110% 6000 S-ig = 100% 8000 S-ig = 90% azontúl = 80%
60.000	1.2% + 110 S.	0.8% + 70 S.	0.5% + 94 S.	0.8% + 70 S.	0.5% + 94 S.	0.4% + 64 S.	többlet a díj 80%-a
100.000	1% + 230 S.	0.6% + 190 S.	0.3% + 214 S.	0.5% + 250 S.	0.3% + 214 S.	0.2% + 184 S.	
300.000	0.5% + 750 S.	0.3% + 490 S.	0.15% + 364 S.	0.5% + 250 S.	0.3% + 214 S.	0.1% + 284 S.	
300.000 S-en túl	0.3% + 1330 S.	0.15% + 940 S.	—	0.3% + 850 S.	0.15% + 664 S.	0.1% + 284 S.	
Legkisebb díj	10 S.	10 S.	6 S.	8 S.	8 S.	4 S.	20 S.
Legmaga- sabb díj	5000 S.	3000 S.	600 P.	5000 S.	3000 S.	600 S.	130 S.
Legmaga- sabb díj elérhető a következő értéknél	1.223.300	1.373.300	157.300 S.	1.383.300	1.383.300	316.000 S.	

Vasár- és ünnepnapokon, valamint esti 7 órától reggel 8 óráig 50% díjtöbblet. Különösen nehéz előmunkálatoknál, fáradságos, sokáig tartó munkánál 50% díjtöbblet. Időszerinti munkadíj félóránként 5 S. Végintézkedéseknél ennek háromszorosa. Örökösödési és házassági szerződéseknél határozatlan érték mellett ennek négyszerese. Váltóóvásoknál 0.6%, de legfeljebb 50 S.

Meghatalmazások és aláírás hitelesítések díjszabása.

I. Meghatalmazásokért		II. Aláírás hit. életbenlét igazolás	
Érték	Díj	Érték	Díj
500 S-ig	1 S	500 S-ig	1 S
2000 S-ig	2 S	1000 S-ig	2 S
5000 S-ig vagy határozatlan	3 S	2500 S-ig	3 S
10.000 S-ig	4 S	5000 S-ig v. határozatlan	5 S
30.000 S-ig	5 S	10.000 S-ig	7 S
50.000 S-ig	7 S	30.000 S-ig	10 S
ezenfelül	10 S	50.000 S-ig	15 S
		100.000 S-ig	20 S
		ezenfelül minden további 10.000 S	1 S
		Legnagyobb díj elérve 400.000 S-nél	50 S

Minden további aláírásért a
a díj fele

Írásdíjak:

100 S értékig oldalankint	—	—	—	20 gr.
1000 " " "	—	—	—	30 "
5000 " " határozatlan	—	—	—	40 "
5000-en felül oldalanként	—	—	—	50 "

Másolatok hitelesítéséért az írásdíjon felül még ugyanennyi, rovatos másolatoknál még 2-szer annyi. Hiteles kiadványokért a hitelesítési díj egyenlő az írásdíjjal.

Díjszabás hagyatéki tárgyalásoknál.

Értékhatár	I. Rendes díjszabás	II. Ha a hagyatéknak túlnyomóan mező vagy erdőgazdaság alá eső ingatlanokból áll
300 S.	díjtalan	díjtalan
2000 S.	4 ‰	2 5 ‰
15.000 S.	3 ‰ + 20 S.	2 ‰ + 10 S.
30.000 S.	2 ‰ + 170 S.	1.5 ‰ + 85 S.
60.000 S.	1.5 ‰ + 320 S.	1.25 ‰ + 160 S.
100.000 S.	1 ‰ + 610 S.	1 ‰ + 310 S.
500.000 S.	0.5 ‰ + 1120 S.	0.5 ‰ + 810 S.
1.000.000 S.	0.2 ‰ + 2620 S.	0.2 ‰ + 2310 S.
1.000.000 S-en felül	0.1 ‰ + 3620 S.	0.1 ‰ + 3310 S.
Legmagasabb díj	30.000 S.	20.000 S.
Ez elérhető a következő értéknél	26.380.000 S.	16.630.000 S.

Ha a közjegyző csupán a leltározással van megbízva, e díjak 40 %-a jár. A díjszabásnak rendkívül sok csinja-binja van. A birói önkénynek tág tere nyílik. Nehéz ügyekben 50 %-al emelhető. Természetes, hogy kilenc év alatt csak egy ízben emelték 20 %-al. Ha öt órát kocsin ülök és amit itthon félóra alatt elvégezhetnék, de csak 5 1/2 óra alatt tudok elvégezni, éppen annyit kapok, mintha az irodámban tárgyalnék, csupán a tényleges kocsi jár hozzá. A becslést a falusi becsüsök végzik rendesen nevetséges alacsony összegben. Még nem volt 20.000 S-en felüli hagyatékom. A rendes díjszabás alá eső ritka, mint a fehér holló.

V. Fegyelmi eljárás.

Legsötétebb része a közjegyzői törvénynek. Sem az eljárás megindítása, sem a büntetés nem évül el soha, kivéve az írásbeli feddést, mely 3 év alatt elévül.

Fegyelmi büntetések.

- 1.) írásbeli feddés,
- 2.) pénzbüntetés 500 S-ig,
- 3.) felfüggesztés egy év tartamáig,
- 4.) a közjegyzői állás elvesztése.

Felfüggeszteni nemcsak a magyar törvényben előírt esetekben lehet, hanem az eljárás megindításával egyidejűleg a bíróság tetszése szerint. Igen embertelen intézkedés.

A járásbíró saját szakállára tarthat nyomozást, végezhet kihallgatásokat saját maga, vagy a csendőrség útján.

Fegyelmi bíróság az Oberlandesgericht tanácsa (két közjegyző és három bíró). Felelbezés az Oberster Gerichtshofhoz (szintén két közjegyző és három bíró). A közjegyző bírakat néha mellőzik.

Fegyelmi ügyekben politikai kémek titkos jelentései is szerepelnek. A csendőrségnek vannak ilyen megfizetett, minden aljasságra képes emberei. A vádló főügyész a főtárgyaláson iratcsomójára ütve erősíti, hogy vannak adatai, de azokat nem tárhatja fel s elmozdítást indítványoz.

Általában az egész társadalom a dekadencia és a teljes meghunyászkodás gyászos képét mutatja.

Nem így van Felsőőrött, ahol a 76 éves Hrabovszky Pista bátyánk egy igazán jóra való és jóindulatú osztrák kollegát kapott, kivel irodáját egyesítette. Ugyancsak egyesült ottani osztrák kollegájával Brada Sándor.

VI. A közjegyzői kar törekvései.

A közjegyzők, mint bírósági kiküldöttek törvényes hatáskörét — kivéve a törvényszéki székhelylyel bíró városokat — a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta elérni a közjegyzői kar.

A közjegyzői okiratok nemzetközi érvényessége és végrehajthatósága tekintetében már évek óta folynak tárgyalások a csehszlovák s úgy hiszem a magyar közjegyzői karral is.

A közjegyzői tudomány különállása és számára egyetemi tanszék rendszeresítése is régi vágya az osztrák közjegyzőségnek. E törekvés élén Németország halad. Eredmény még nem mutatkozik.

Itt van még a „Delegiertentag“ nevű intézménye, mely a kamarák választottjaiból alakul és pedig kétharmad részben közjegyzőkből, egyharmad részben jelöltekből s évenként Bécsben ülésezik. Kari ügyekben tanácsadó szervként szerepel. Valami olyan hivatalos formája a magyar kamaraközi értekezleteknek. Nem sok vizet zavar.

VII. Van még néhány célszerű intézkedés:

1.) az aláírás hitelesítések nem kerülnek az ügykönyvbe, hanem külön hitelesítési könyvbe, ahol a megfelelő rovatot a felek, ügyleti és azonossági tanúk is aláírják.

2.) a másolatok hitelesítéséről könyvet nem kell vezetni,

3.) az óváskönyv rovatok kitöltéséből áll.

2.) Csehszlovákia.

1.) A prágai közjegyzői kamarai titkárság útján kiadott „A közjegyzői kar és szervezeteinek statisztikája a csl. köztársaságban 1928.“ című hivatalos kimutatás szerint a közjegyzők száma:

Szlovenszkóban: 61,

Ruszinszkóban: 10.

2.) a szlovenszkói és ruszinszkói közjegyzők névsora 1929. dec. 31-én:

Bánovce-Trencsénbánya Dr. Kadarász Ernő (ü)

Banska-Bystrica-Besztercebánya Veszeli János dr. (ü)

Banska Stiavnica Selmecebánya Schwartz János dr. (ü)

Bardiov-Bártfa Friedrich Bohuslav

Bratislava-Pozsony Kállay József dr. (ü) volt min.

„ „ Dusek Viktor dr.

„ „ Pivko Vladimir dr. (ü)

Brezno Dr. Gustav Kachnic (ü)

Cadca Dr. Moric Vix

Dolny Kubin-Alsókubin Dr. Adalbert Fabuss

Dunajska-Streda-Dunaszerdahely Dr. Erdélsky Mihály (ü)

Galanta Dr. Folkmann István (ü)

Hlohovec-Galgóc Hojó István dr. (ü)

Homonna-Humenné Strevcek Sándor dr. (ü)

Kezmarok-Kézsmárk Dr. Jadrnicek Győző (törvsz. bíró)

Komarno-Komárom Bazilides Barna dr. magyar nemzetiségű

„ „ Spigler Ernő dr.

Kosice-Kassa Dr. Vesely János (ü)

„ „ Dr. Petrikovic János (ü)

Král-Hlumec-Királyhelmece Zimmermann Emil dr.

Kremnica-Körmöcbánya Sterner Artur dr.

Levica-Léva Ravasz Viktor dr. (ü)

Levoca-Löcse Karol Kovalcik dr.

Liptovsky Svaty Mikulas-Liptó Szentmiklós Stevkovich Kálmán dr. (ü)

Lucenec-Losonc Dr. Hilmer István (ü)

Malacky-Malacka Hugó Mayer

Michalovce-Nagymihály Heniac Igor dr. (ü)

Modry-Kamen-Kékkő Fabry János dr. (ü)

Nitra Dr. Berzny Cyrill Gyula (ü)

Nové Zámky-Érsekújvár Duránsky Gáspár dr.

Nové Mesto nad Váhom-Vágújhely Markovich Rudolf dr. (ü)

Párkán Kopták József dr. (ü)

Pezinok-Bazin Schlézinger Náthán dr.

Pöstény-Piestany Zmeskal Zdenko dr. (ü)

Presov-Eperjes Duchon Sándor dr. (ü)

Prievidza-Privigye betöltetlen

Rimavska-Sobota-Rimaszombat Daxner Vladimir dr. (ü)

Roznava-Rozsnyó Heretik Antal dr. (törvsz. bíró)

Ruzomberok-Rózsahegy Dr. Labaj Lajos (ü) volt min.

Sabinov-Kisszeben Bujnak Kornél dr. (ü)

Senica-Senice Horváth Cyrill dr. (ü)

Sahy-Ipolyság Friedmann Miksa dr.

Sala nad Váhom-Vágselye Páchli Kázmér dr.

Samorin-Somorja Salamon X. Ferenc dr.

Spiská Nová Ves-Iglo Stefanik László dr. (ü)

Spiská Sobota Roth László dr.

Stará Lubovna-Ólubló Simala Sándor dr. (ü)

Topolcany Brezny Gyula dr. † (betöltetlen)

Tornalja Raimann József dr.

Trnava-Nagyszombat Janoska György dr. (ü)

Trencin-Slávnik Mihály dr. (ü)

Turciánsky-Svaty Martin Duchaj Máté dr. (ü)

Uhorska Skalica-Sakolca Hladny Ferenc dr.

Velká-Byca-Nagybiccse Suhán János dr. (ü)

Velká Revuca-Nagyroce Gleimann János dr.

Zilina-Zsolna Brezny János dr. (ü)
 Zlaté Moravce-Aranyosmarot Karasz József dr. (ü)
 Zvolen-Zólyom Medveczky János dr. (ü)
 Stara Gala-Ógyala Malovec Pál dr. (ü)
 Vysny Svidnik-Felsővizköz Markov Dimitrij dr. (ü)
 Vranov-Varanno Belus Mihály dr. (ü)

Rusinszkóban

Berehovo-Beregszász Juszt Dezső dr.
 Chust-Hust Krausz József
 Mukacevó-Munkács Hassay Sándor dr. (ü)
 „ „ Zseltvay János dr. (ü)
 Rachov Sabov Iván dr. (ü)
 Sevlus-Nagyszöllős Andraskó Mihály dr. (ü)
 Tacovo-Técső Sobien Dimitrij dr. (ü)
 Uzhorod-Ungvár Petric Igor dr. (ü)
 Volové-Ökörmező Kulawczyk Iván dr. (ü)

3.) a régi közjegyzők közül a következők neveivel találkozunk: Pozsony: Dusek Viktor dr., Csacza: Wix Móric dr., Komárom: Bazilides Barna dr., Körmöcbánya: Sterner Arthur dr., Alsókubin: Fabus Béla dr. Áthelyezték Basin: Schlezinger Náthán dr., Ipolyság: Friedmann Miksa dr., Vágselye: Puchlin Kázmér dr., Szepesszombat áthelyezve: Róth László dr., Beregszász: Just Dezső dr., Aranyosmarót: Krausz József.

A régiek közül: Nemzetiség szerint magyarok: Bazilides Barna dr. és Puchlin Kázmér dr., — slovakok: Dusek Viktor dr., Fabus Béla dr. és Róth László dr. — zsidó nemzetiségűek: Wix Móric dr., Sterner Arthur dr., Schlezinger Náthán dr., Friedmann Miksa dr. — Rusinszkóban magyar nemzetiségű: Just Dezső dr., Krausz József, Andraskó Mihály dr.

4.) régi helyettesek közül kinevezettek: Zimmermann Emil dr., zsidó nemzetiségű; Salamon X. Ferenc dr. magyar nemzetiségű.

új helyettesek közül Spiegler Ernő dr. (zs. n.) Zmeskal Zdenkó dr. (sl.) Gleimann János dr. (sl.) Hladky Ferenc dr. (sl.) Raimann József dr. (sl.) (10%)

5.) Új kerületeket létesítettek: Bratislava-Pozsony harmadik állás, Komárno-Komárom második állás, Nagybicse, Királyhelmec, Kékkő, Ólubló, Párkány, Poprád-Szepesszombat, Sabinov-Kisszeben, Vysny-Svidnik, Felsővizköz, Vranov-Varanno.

Ezenkívül újabb rendszeresítések, amelyek azonban még be

nem töltettek: Feled, Gölnicbánya, Giraltó, Velké, Kapusány-Nagykapos, Krupina-Korpona, Moldava, Szepsi, Myjava, Námestovo, Puchov, Secovce-Gálszecs, Vráble-Verebely, Zelietovce-Zeliz, Medzilaborce-Mezőlaborc, Galánta második, Zsolna második, Nyitra második. Végérvényesen a kérdés még eldöntve nincs, a pályázatok kiirattak és mintegy 90 pályázó jelentkezett.

6.) A bratislavai és kosicei kamarák 1920. évi március hó 16-án kelt 167. számú törvény értelmében egyesítettek, élükre igazgató választmány neveztetett ki, amely áll: elnökből, 4 tagból és 2 póttagból. Ez gyakorolja a kamarai választmányt megillető összes jogokat, küldi ki az 1874. XXXV. t. c. 190. §-a szerint a fegyelmi bíróság elnökét és a legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának elnökét is. Ez a törvény mai napig is érvényben van. Az egyesített közjegyzői kamarák igazgató választmánya Bratislavában székel és elnöke: Kállay József dr. volt miniszter, alelnöke Dusek Viktor dr., bratislavai közjegyzők, tagjaik Folkmann István dr. galántai, Markovic Rudolf dr. vágújhelyi és Pivko Vladimír dr. bratislavai közjegyzők, póttagja Jánoska György dr. nagyszombati közjegyző, valamennyien szlovákok.

7.) A közjegyzőkre irányadó az 1874. évi XXXV. és 1886. VII. törvénycikk, majdnem változatlan szövegében, az itt említett pótlásokkal:

155/1919. számú törvény szerint az eskü és a pecsét a megváltozott közjogi helyzetnek megfelelően módosítatik,

a 196/1919. számú törvényszerint kimondatik, hogy amennyiben alkalmas pályázó nincsen, aki az 1874. évi XXXV. t. c. 2. §-ában előírt képesítést kimutatná, kinevezhetők olyanok is, akik a 75. számú 1871. évi jul. 25 iki osztrák közjegyzői rendtartás 6. §-ában előírt képesítésnek megfelelnek. Ilyen kinevezés alig három van.

A 657/1920. számú kormányrendelet szabályozza a közjegyző pecsétjét és megengedi, hogy államnyelvü teljes szöveg alatt a közjegyző neve, hivatalos jellege és székhelye azon kisebbség nyelvén is kitüntethető, amely a közjegyző kerületében legalább 20%-ban lakik.

A 305/1921. számú törvény szerint a törvény kihirdetésétől, vagyis 1921. szept. 6-tól kezdve egy éven belül az igazságügy-miniszter jogosítva volt hivatalától megfosztani azt a közjegyzőt, aki nem volt alkalmas (képes) a csl. közjegyző hivatalát elvégezni. Ugyanezen törvény 2. §-a szerint egy éven belül szolgálati okokból

jogosítva volt a miniszter a közjegyzőt áthelyezni. A törvény hatálya meghosszabbítva nem lett.

8.) a közjegyzői hatáskör az 1923. dec. 11-én kelt 267. számú törvénnyel kiterjesztetett, amennyiben az 1. §. a következőket rendeli:

az 1874. XXXV. t. c. 55. §-a ekként hangzik: „A közjegyző szintén hivatásából kifolyólag jogosítva van a felek kérelmére a hivatalokhoz általában beadványokat szerkeszteni, a bíróságok részére azonban csak a nem peres eljárásban, szintúgy magánokiratokat is: azonban kötelezve van általa szerkesztett minden beadványát alá is írni“.

Az 1923. ápr. 26-án kelt 90. számú törvény elrendelte, hogy bekebelezés a telekkönyvbe csak közokirat, vagy olyan magánokiratok alapján engedélyezhető, amelyekben azon személyeknek, akiknek joga keresztülvezetendő, korlátozandó, megterhelendő, vagy hatálytalanítandó, aláírásai, vagy kézjegyei hitelesítve vannak, vagy pedig olyan állami, országos, megyei, vagy járási hivatal jóváhagyásával vannak ellátva, amelyeknek kötelességük az említett személyek érdekei fölött őrködni. Meghatalmazott által kiállított okirat alapján csak akkor engedélyezhető a bekebelezés, hogyha a kiadott meghatalmazás határozott jogügyletre szól, avagy a kérvény előterjesztése előtt egy évnél nem öregebb és hitelesítve van. A törvény 2. §-a szerint a hitelesítést rendszerint a közjegyző, vagy a bíróság végzi, az idegenben kiállított okiratnak a csl. Republika azon diplomáciai képviselőjével, vagy konzulával, aki a területre illetékes kell hitelesítve lennie, ha csak más törvényes rendelkezés, vagy kölcsönösségről külön megállapodások nincsenek. 200 korona értékig a hitelesítést két tanu végezheti. A törvény 14. §-a szerint, ha az okirat nincs is hitelesítve, de a telekkönyvi rendtartás 87. §-ának megfelelnek, előjegyzés engedélyezhető.

Az 1923. június 8-án kelt 123. számú törvény a turócszentmártoni ügyvédi kamara agitációjára a VII. cikkeiben a következő intézkedést vette fel:

„Az 1912. évi LIV. t. c. 99. §-a a következőképen fog hangzani: névaláírásnak (kézjegynek) hitelesítését az okiraton és a fél által előterjesztett okirati másolatnak az eredetivel való egyezésének tanúsítását, szintúgy kereskedelmi könyvkivonat hitelesítését is elvégezheti a járásbíróság.“ A hitelesítést bírói rendelkezésre a bírósági iroda hivatalnokai végezhetik, ehhez a bírósági elnök adja meg a meghatalmazást. Ezzel a §-al megteremtették a bírósági alkalmá-

zottak konkurenciáját a közjegyzővel. A közjegyző az érvényes tarifa szerint hitelesít, a bírósági iroda 5 korona bélyeg lerovása ellenében. Kezdetben a bírósági iroda ugyanazokat a díjakat volt köteles beszélni a kincstár javára, mint a közjegyző, de később ez a rendelkezés eltöröltetett és csak az okirati záradéki bélyeg ellenében végzi a bírósági iroda a hitelesítést. A bírósági iroda hitelesítése a közjegyző ezen működését teljesen háttérbe szorítja, a községi jegyzők intenzív magánmunkája és az ügyvédek konkurenciája mellett a közjegyzői működés teljesen kikapcsolható és emellett — természetesen — olcsóbb is. A közokirati kényszer változatlan, a korlátozott felelősségű társaságok társasági szerződésai közokirati kényszer alá esnek.

9.) A hagyatékok letárgyalása az 1894. évi XVI. t. c. és póttörvényei változatlan szövege szerint történik, úgy mint azelőtt. A felekkel a jegyzőkönyvi kivonat közöltetik végzés kapcsán.

Facultative csatolják a telekkönyvi végzés tervezetét is, kisebbségi nyelv területen lehetőleg két nyelven.

10.) A régi másolat hitelesítés a bírósági konkurenciával szaporodva, valamint a tanúsítás és óvás felvétele a régi szabályok szerint történik. A nemzetközi jogra tekintettel az 1927. dec. 13.-án kelt 1928. évi első számú törvény, az új váltótörvény 94. §-a elrendeli, hogy a váltóóvás közjegyző, vagy bírósági hivatalnok által végzendő. Tehát a járásbíróság a váltóóvásnál is konkurrál.

11.) A fegyelmi bíróság a régi maradt.

12.) A helyettesek száma a minimális, növedék alig van, inkább nyugalmazott bírákkal dolgoznak. Az eddigi hivatásos helyettesek, 3. 4. évi megfelelő szolgálat után kinevezéshez jutnak. Az újabb rendszeresítéseknel a helyettesek igényei teljes méltánylást nyernek és nyert információim szerint kinevezésük biztos. Mindazonáltal helyettes generációról beszélni nem lehet.

13.) Mint érdekes kezelési szabályt léptette életbe az 1929. április 9.-én kiadott kormányrendelet, hogy a közjegyzőknél szerkesztett, letett, vagy letétül elhelyezett végrendeleteket minden hó első nyolc napján azon járásbíróság vezetőjének kell bejelenteni, amelynek területén a végrendelező lakik. Az eddigi összes ki nem hirdetett végrendeletek egyszerre voltak bejelentendők a bíróságnak, amely a községi jegyzők segítségével nyomozza ki a végrendelezők hollétét. Ez a jogszabály nem praktikus és a közjegyzőknél alkotott végrendeletet a járásbíróság és a községi elüljáróság nyilvántartása alá helyezi.

14.) Ugyancsak a gyakorlati szükségből fakadt a 166/1928. számú kormányrendelet, amely elrendeli, hogy a közjegyző működésével kapcsolatban akár hivatalos, akár magán letétjéről külön letéti könyvet köteles vezetni, amelyben a letevő neve, a letét célja, minősége fel van véve és ezenkívül a letevő és a felvevő félnek sajátkezű aláírását is kell tartalmaznia. Ezek szerint tehát magánokirati tevékenységgel ügyvédi minőségben végzett cselekménynél is congruens jogszabály lépett életbe.

15.) A közjegyzők jogállására fontos az 1926. évi február 3.-án kelt 17. szám alatt kibocsátott nyelvi rendelet, amelynek törvényes alapja a 122/1920. számú alkotmánytörvényben van meg, — ezen rendelet (nyelvtörvény végrehajtási rendelete) második cikk 3. bekezdésében kimondja, hogy a köztársaság közegei (Organ Republik) a törvény értelmében a közjegyzők is, minthogy az állami igazgatás által közérdekből vannak megbízva egyes cselekmények végzésével. A nyelvtörvény végrehajtó rendeletének ezen pontja egyes német közjegyzők részéről érvényesség tekintetében a közigazgatási bíróság előtt is megtámadtatott, a legfelsőbb közigazgatási bíróság azonban kimondotta, hogy a közjegyzők, mint bírói megbízottak kétségtelenül állami orgánumok és mint ilyenek az állami szervekre előírt nyelvi rendelkezések alá esnek.

16.) A közjegyzői rendtartás még eddig nem unifikáltatott, bárha eddigelé négy javaslat készült. A negyedik javaslat szövege teljesen le van zárva, azonban a német nemzetiségű közjegyzők kari ellenzése miatt eddig törvényhozás elé nem került. Az eddigi novelláris rendelkezések az unifikáció céljának szolgáltak és lényegében a volt osztrák területen érvényesült jogszabályokat terjesztik ki Slovesnko és Rusinsko területére. Mondhatjuk, hogy a közjegyzői kar sorsa még lezárva nincsen.

17.) A hagyatéki eljárás, telekkönyvi rendtartás és általában a perenkívüli eljárás unifikáló javaslata most készült el és minap terjesztetett be a csl. parlamentnek.

18.) A névaláírás hitelesítési kényszer behozatalával a nagyvárosi közjegyzők ügyforgalma gyarapodott, mert nagyvárosokban a bírósági hitelesítés minimális. Ellenben kisebb vidéki székhelyeken a bírósági hitelesítés lényegesen elvonja a klientelát a közjegyzőtől és a községi jegyzőhöz ügyvédhez viszi, aki a bírósági kezelő személyzettel élénkebb összekötetésben van, mint közjegyző. A községi jegyzői magánmunkálat korlátozva egyáltalán nincsen, pusztán csak az adófelelősség szerkesztése van eltiltva. Minthogy az

adóagendában a községi jegyzők ex lege megbízva nincsenek, felszabaduló munkaerejüket teljesen az intenzív magánmunkálatra fordítják, úgyhogy a telekkönyvi praxis 80%-a az ő kezükben van. Az ingatlan átruházások után járó érték emelkedési adó kiszabása az ő munkájuk, az örökösödési illeték alapjául szolgáló becsbizonyítványt ők állítják ki és így csak természetes, hogy az adásvételi szerződések és a nagy számban előforduló örökösödési bizonyítványok a községi jegyzők útján hivatalos hatalmuk erejénél fogva nyernek elintéztést, a közjegyző megkerülésével. Az 1920. évi 211. számú törvény „A községi jegyzők államosításáról“ szóló 13. §-a előírja, hogy „rendeletileg határoztatik meg, hogy a községi jegyzők egyes polgárok kérvényéhez a jogi tanácsadás határozott cselekményeit mennyiben végezhetik.“

Az indokolás 5. pontja azt mondja, hogy „az eddigi községi és körjegyzők a lakosság részére tanácsadói tevékenységet is végeztek (különböző beadványokat, kérvényeket szerkesztettek, „segítségére voltak“ nekí a szerződések készítésénél, stb.) A községi jegyzőknek ez a magánpraxisa mindenesetre az ő gazdag jövedelmük forrása volt. Tekintettel arra, hogy most a községi jegyzők állami hivatalnokokká lettek, nem lehet megengedni, hogy a községi jegyzők, mint állami hivatalnokok, hasonló cselekményeket végezzenek, a felek által fizetett honoráriumért, úgy amint ez eddig volt. Másrészt nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy lakosságnak is javára volna, amely hivataloknak és bíróságoknak székhelyétől messze van, hogyha a községi jegyzők a lakosságnak meghatározott ügyekben tanácsokat nyújtanának, mindenesetre nem a felektől járó honoráriumért. Ennek a kérdésnek a megoldását a rendeleti útra tartja fenn a 13. §. Ez a rendelet már négy évvel ezelőtt elkészült és oly módon szabályozta volna a kérdést, hogy egy kataszteri holdig, vagyis 3000 korona értékig engedte volna meg a községi jegyzők magánmunkálatait és az összeférhetetlenséget pontosan szabályozta volna. Az ügyvédi kar azonban a teljes megszüntetést követelte, e rendelet javaslatát nem fogadta el és így — a közben megmozgatott politikai ellenerők súlya alatt — az egész ügy kátyuba jutott.

19.) A kereseti lehetőség kerületenkint nagyon különböző, szintugy függ ez az egyéni rátermettségtől is. Minden kerület azonban tisztességes megélhetést nyújt, természetesen nem a régi mértékben, mert a munkás középosztály keresete a gazdasági erők hatása alatt általában csökkent.

Itt említtem meg, hogy Slovenskon 16. jelölt Rusinskoban 3. jelölt volt 1928-ban bejegyezve, ezek közül helyettesi jogosítvánnyal birtak birtak 11-en és pedig 3 pozsonyi, 2 kassai, 1 besztercebányai, 1 trencsényi, 1 vágujhelyi és egy iglói, továbbá 1 irsai és 1 ungvári.

20.) Az örökösödési anyagi jogszabályok kivéve a kolonisták telepeit — a régiben maradtak, tehát mosolyt vált ki az a hírlapilag lansirozott tévhit, hogy Slovenskóban az örökösödési jog idegen állampolgárokra nézve más volna, mint a belföldi állampolgárokra.

21.) Szaklap: a havonta 8 oldalon Prágában megjelenő cseh nyelvű „Ceské Právo“ és a „Deutsche Notariatszeitung“ ugyanolyan terjedelemben, Slovenskon „Právny Obzor“ (Jogi szemle) és a „Csehslovák jog“ nem mondhatók közjegyzői szaklapnak.

22.) Egyesületi élet: a közjegyzők egyesülete Prágában székel, fiókja Pozsony, cca. 60 taggal. Évente 1 közgyűlés.

3. Jugoszlávia.

A Novisadon (Ujvidéken) székelő felebbezési bíróság területén a következő közjegyzői állások vannak rendszeresítve:

1. a.) a zombori kir. törvényszék területén: Zombor 2, Apatin 1, Kula 1, Hódság 1, Dárda 1, Perlak 1, Csáktornya 1.

b.) a szabadkai kir. törvényszék területén: Szabadka 3, Topolya 1, Zenta 2.

c.) az újvidéki kir. törvényszék területén: Ujvidék 2, Palánka 1, Titel 1, Óbecse 1.

d.) a nagykikindai kir. törvényszék területén: Nagykikinda 1, Törökkanizsa 1.

e.) a nagybecskereki kir. törvényszék területén: Nagybecskerek 2, Módos 1, Törökbecse 1.

f.) a pancsovai kir. törvényszék területén: Pancsova 1, Perles 1, Alibunár 1.

g.) a fehértemplomi kir. törvényszék területén: Fehértemplom 1, Versec, 1, Temeskubin 1.

Az elmúlt 10 év alatt Szabadkán, Zombor és Nagybecskereken történt szaporítás egy-egy állással.

2.) A korábbi közjegyzői törvények érvényben maradtak, annak szervezeti részén a következő törvényes változás történt:

az 1921. évben, melynek alapelve, hogy minden közjegyzői állásra kell, hogy 40.000 lakos essen és hogy mindaddig nem szervezhető új állás, míg az új közjegyzőnek nem jut új 40.000

lakos, vagyis megvan szüntette az a jog, hogy a közjegyzői állások szabadon szervezhetők.

A készülő reform értelmében a fenti szám le van szállítva 30.000 lakosra, kivéve azon városokat, amelynek lakossága a közjegyző székhelyén meghaladja a 40.000 lakost, ez esetben az ily városokban lakó közjegyzőre á 20.000 lakos jutna.

3.) Az egységes közjegyzői törvény most van tárgyalás alatt a legfelsőbb törvényhozó tanács előtt. Az új törvény az osztrák közjegyzői törvényjavaslat alapján készül. Itt van kezeimben a közjegyzői egyesület által készített törvényjavaslat, valamint az ugyancsak a közjegyzői egyesület által készített hagyatéki eljárásra vonatkozó törvényjavaslat.

4.) A régi magyar dijszabás hatályon kívül van helyezve, jelenleg érvényben van az 1923. évi ministeri rendelettel szervezett dijszabás, kivéve a váltóóvásokat, amelyekre 1929. évi rendelet az irányadó. Mind a két rendeletben újítás az, hogy a maximális díjtételek törölve vannak. Hagyatéki tárgyalásnál a bíróság belátásától függ a 10.000 dináros díjat meghaladó díj megállapítása.

A fennálló magyar dijszabás sokkal előnyösebb mint az övéké.

5.) Mindezideig a közjegyzők hatásköre kiterjesztve nincsen. Az egységes telekkönyvi törvény szentesítve van, de még nem jelent meg a hivatalos lapban. Az új törvény értelmében kötelező lesz a közjegyzői hitelesítés minden 100 dinárt meghaladó ügyletnél, ugyanolyan tárgyi terjedelemben, mint az jelenleg van Dalmáciában és Szlovéniában.

6.) Hagyatékok átadása és tárgyalása ugyanolyan, mint 1918. előtt volt. A hagyatéki eljárás most van készülőben, mely szerint meg lesznek szüntette az örökösödési bizonyítványok.

7.) A közjegyzői kamarák az 1921. évi törvénnyel be lettek szüntette és hatáskörük átruházva a törvényszéknél működő közjegyzői tanácsokra és közjegyzői egyletre. A fegyelmi bíróság a régi.

A közjegyzői egylet elnöke: Dr. Nikolics Brankó volt újvidéki magyar ügyvéd, aki összes vizsgáit nálunk kitüntetéssel . . . suma cum laude végezte és Budapesten kapott ügyvédi oklevelet.

8.) A kinevezési rendszer a régi. Megkivántatik azonban a 30 évi életkor. A készülő törvényben a biztosíték törölve van. Eddig egy helyettes sem lett kinevezve közjegyzőnek.

9.) A kereseti viszonyok 30%-al rosszabbak, tekintettel a

csökkent forgalomra és az ügyvéd szaporodásra. Az új ügyvédi törvény 120. §-a zugirónak nyilvánít mindenkit, aki törvényes felhatalmazás nélkül iparszerűleg készít oly okiratokat, melyek bíróság előtt lesznek felhasználva.

Itt van kezeim közt a régi magyar közjegyzői törvény 1874. XXXV. t. c. és az 1886. VII. szerb fordítása a vonatkozó változásokkal együtt, cyril betűkkel megírva, az ördög tudja elolvasni.

Et nunc venimus fortissimum rerum!

4.) Románia.

Az erdélyi kormányzó tanács megalakulása után ennek első dolga volt megtalálni módját annak, hogy szabadon rendelkezhesék az összes, még helyükön lévő közalkalmazottakkal, beleértve a közjegyzőket is. Ezért 1919. évi január hó 24.-én 1. szám alatt kiadott rendeletének (Decret) 2. §-ába a következő rendelkezést vette fel: „Tekintettel a szolgálat s különösen a köznyugalomra, bárminő tisztviselő, bíró, vagy közjegyző, rendelkezési állományba helyezhető, esetleg hivatalból nyugdíjazható. Az áthelyezésre és nyugdíjazásra nézve külön rendelkezések fognak kiadatni. — Hatályon kívül helyeztetnek azok az intézkedések, melyek szerint bírák, vagy közjegyzők beleegyezésük nélkül át nem helyezhetők. Hasonlóképpen hatálytalaníttatnak a királyi ítélőtáblák elnökeinek s a főügyészeknek felügyeleti jogai. Ezen jogokat más intézkedések kiadásáig az igazságügyi reszort fogja gyakorolni.“

Ezen intézkedések alapján egyes helyeken már az új megyefőnök nem engedte a „közmegnyugvás“ okából a régi közjegyzőt tovább működni. Általánosságban, míg a bíróságok átvételére sor nem került, vagyis 1919. március hó végéig továbbá működhettek a közjegyzők.

A bíróságok átvétele után az új törvényszéki elnökök felhívták a közjegyzőket is az eskü letételére. Ezt kivétel nélkül az összes magyar nemzetiségű közjegyzők megtagadták, csak a 2-3 szász közjegyző tett esküt és megkezdődött ott, ahol román jelentkező akadt, a kicserélés olyan módon, hogy a régi helyébe minden pályázat nélkül, az igazságügyi főnök mást nevezett ki. Az első hónapokban még kevés ember állott az igazságügyi főnök rendelkezésére, mert a hadköteleseket katonai szolgálatra hívták be, a nem hadköteleseket pedig a közigazgatás a bíróságoknál használta fel.

Az 1920. évi szeptember haváig lényeges változások nem

történtek. Hallgatagon eltűrték nagy részüknek a működését. Ebben az időpontban pedig azoknak, akiknek eltűrték a működését, megengedték az eskütételt, s mert ez már a békeszerződés megkötése után volt, mindazok, akik még ott voltak s nem repatriáltak, le is tették az esküt.

Az eskütétel azonban nem jelentett semmi biztonságot. Egymás után hagyták ott a közigazgatási és bírósági szolgálatot az új imperium emberei s ezek közül az ügyvédek, kiket a hivatalokban a régi királyságból odaözönlő elemekkel váltották fel, — elsősorban a jobb közjegyzői állásokra reflektáltak s ezeket az állásokat rendelkezésre bocsájtani nem volt nehéz, mert volt s bár esküt tett régi közjegyzőt a fentírt rendelet alapján egyszerűen áthelyezték valami kisebb helyre, — amit az illető nem fogadhatott el már azért sem, mert ott is csak átmenetileg maradhatott volna meg s így válasz csak lemondás lehetett.

Igy apadt napról-napra le a volt régi közjegyzők száma s jöttek helyettük az újak, minden megfelelő jártasság és kellő morális garancia nélkül s fájdalom, közjegyzői állásba kerültek olyanok is, kik vagyoni bűncselekmény miatt hosszabb ideig vizsgálati fogságot szenvedtek el s a bűnvádi eljárás ellenük amnestia folytán szünt meg. — Ott ugyanis az amnestiát a vagyon elleni bűncselekményekre is kiterjesztik, amit nyugati államokban lehetetlennek tartanak. — Egyik nagyobb helyen is az egyik román közjegyző, hosszabb ideig volt vizsgálati fogoly. Képzhető, minő kellemes érzés egy régi mentalitású embernek olyan valakivel lenni hasonló állásban, ki vagyoni bűncselekményért a börtönben volt.

Az áthelyezésekkel való kiemelés azonban csak addig tartott, amíg még volt a régiekből. Ezek száma csaknem teljesen lepadt s közben életbe lépett az új alkotmány törvény, mely a még meg nem változtatott régi törvények uralmát helyreállította s áthelyezéseket nem lehetett többé eszközölni s most már régi, vagy meglévő új közjegyzőt csak fegyelmi úton lehetett elmozdítani.

De a törvény módott adott a miniszternek arra, hogy új állásokat rendszeresítsen. Megkezdődtek tehát a rendszeresítések. Minden új kormány a saját párthivei részére tekintet nélkül arra, hogy a közérdek ezt indokoltá tette-e, vagy sem, — bárhol, ahová valaki kinevezést akart — ott rendszeresítették részére az új állást. Így jutottak el odáig, hogy teljesen proletarizálták az intézményt.

Jelenleg a Romániához csatolt területen már 123 közjegyző működik. Az utolsó két évben a közjegyzők számánál a szaporítás 20.

— Két évvel ezelőtt 103 közjegyző működött. Most már egész apró jelentéktelen faluhelyeken is, mint Homorodkőhalom (Nagyküküllő megye), Cserhátfalu (Brassó megye), Rovina (Hunyad megye) rendszeresítenek új állásokat. Nagyobb helyeken pedig ugyancsak fölös számmal vannak közjegyzők, mert a közjegyzői állásokért való ostromnak nem tud ellentállani a kormányzat.

Az ügyvédi nyomor természetesen vonta ezt a helyzetet magával. Eltörölték a régi ügyvédi képesítéseket azért, mert a régi királyságban három évi egyetemi kurzus után bárki ügyvéd lehetett. Így mindenki, kinek meg volt a jogvégzettsége, nyomban ügyvédi irodát nyithatott s ezzel az ügyvédek száma egyszerre olyan abnormális módon szaporodott meg, hogy az ügyvédek nagy részének a megélhetése kétségessé vált. Ahelyett, hogy a régi királyságban megszigorították volna a képesítést, eltörölték ott is. Most már belátták, hogy hiba volt, de viszont a megszerzett jogoktól nem lehet megfosztani az emberek százait. A tárgyalás alatt álló ügyvédi törvény már doktorátust és három évi gyakorlatot kíván meg a doktorátus elnyerésétől számítva, de ez is csak hosszabb átmenet után fog életbe lépni s addig még az embereknek akkora tömege fog az ügyvédi pályára túlni, hogy évtizedekig nem javulhat az ügyvédek materiális helyzete és a megélhetést meg nem találó ügyvédek nyomása alatt még nagyobb számban fogják a közjegyzői állásokat előreláthatólag szaporítani.

A jelenlegi kormány, hogy a párthiveinek állásokat szerezhessen, a múlt év folyamán meglepő és megdöbbentő eszközöz nyúlt.

Megemlítettem, hogy az állásokat kezdetben az igazságügyi főnök s később az erdélyi kormányzó tanács felosztása után a már meghonosodott gyakorlat alapján az igazságügyminiszterek is, a törvény rendelkezése ellenére, minden pályázat mellőzésével és a kamarák véleményének kikerülésével töltötték be. Ezt a tényt kihasználva, a múlt év folyamán körülbelül harminc közjegyző kinevezését semmisítette meg a miniszter, abból az indokból, mert pályázat nélkül jutottak a kinevezéshez. Ez a megsemmisítés az első sorozat volt, mert csaknem az összes közjegyzők, kivéve a legutóbbi időben kinevezetteket, mind hasonló módon kaptak kinevezést, de ha mindnek megsemmisítették volna a kinevezését, nem maradtak volna kamarák sem s az állások betöltése nehézségbe ütközött volna. Azok közül, kiknek a kinevezését megsemmisítették, egyeseket visszaneveztek, de nagyrésze még függő hely-

zetben van. Panasszal, illetve keresettel éltek a Táblákhoz és a semmítőszékhez, mint felebbezési fórumhoz, kérve a ministeri intézkedés hatálytalanítását, de nem sok kilátás van a pernyerteségre. A Táblák nagyrésze kedvezően a közjegyzők javára döntött, de a semmítőszék egy esetben már kedvezőtlen döntést hozott és a többi eléje kerülő ügyben is előreláthatóan kedvezőtlenül fog határozni.

Itt a szerzett jogok kérdése felett könnyen napirendre térnek s máról-holnapra minden kártalanítás nélkül utcára kerülnek emberek, kik azt hitték, hogy elhelyezkedésük végleges.

Felesleges megemlítenem, hogy azok között, kiknek a kinevezését megsemmisítették, a magyar nemzetiségűek közül csak Dr. Csengeri István szatmári közjegyzőt neveztek vissza, de őt is csak azért, mert a kinevezését téves okból semmisítették meg s ő a perét kétségtelenül megnyerte volna.

A régiek közül, kik már a magyar imperium alatt is azok voltak, még állásban vannak, ha nem is mind a régi helyen, Dr. Baruch Hugó Bánffyhunadon, Dr. Csengeri István Szatmárt, Dr. Gross Tivadar Naszódon, Dr. Heppes Béla Nagybánán, Dr. Stettner János Székelyhidon, Dr. Sziklay György Dettán, Dr. Schilling Rezső Mócson és Dr. Kovácsy Albert Marosvásárhelyen, összesen nyolcan.

Az új imperium alatt a magyar nemzetiségűek közül kinevezést négyen kaptak: Dr. Veres András Abrudbánya, Dr. Török András Körösbányára, Dr. Benedek János Sepsiszentgyörgyre, és Dr. Jancsó Gábor Kézdivásárhelyre.

De ezek közül is kettőnek Dr. Veress Andrásnak és Dr. Benedek Jánosnak a kinevezését megsemmisítették s újabb kinevezésre nincs reményük.

1.

Amint említettem a közjegyzők száma jelenleg 123 s a következő helyeken vannak a székhelyek:

Abrudbánya, Nagyenyed, Gyulafehérvár 2, Élesd, Arad 4, Ujarad, Erdőd, Körösbánya, Belényes 2, Billéd, Beszterce 2, Balázsfalva, Boksánybánya, Brassó 5, Körösbökény, Karánsebes, Csák (Temes-Torontál) Nagykároly, Magyarcséka (Bihar), Szilágycseh, Csernátfalu (Brassó), Kisjenő, Kraszna, Kolozsvár 5, Székelykeresztur, Dés, Detta, Déva, Erzsébetváros, Fogaras 2, Faksád (Krassó-Szörény), Gyergyószentmiklós, Szamosujvár, Hátszeg, Bán-

ffyhunyad, Vajdahunyad, Borosjenő, Zombolya, Zsibó (Szilágy), Lippa, Marosludas, Lugos 2, Margitta, Medgyes 2. Csikszereda 2, Mócs, Újmoldova (Krassó-Szörény), Nagylak, Naszod, Homorodikland, Székelyudvarhely, Nagyvárad, 5, Oravica, Szászváros, Orsova, Magyarpécska, Petrozsény, Kőhalom, Szászrégen 2, Rovina (Hunyad), Nagyszalonta, Nagyszentmiklós 2, Szatmár 2, Boros-Sebes, Székelyhid, Szinerváralja, Nagyszeben 3, Segesvár, Máramarossziget 2, Sepsiszentgyörgy 2, Szilágysomlyó, Világos, Nagysomkút, Tusnád, Magyarláros, Marosvásárhely 3, Kézdivásárhely 2, Dicsősztmárton, Teke, Tövis, Temesvár 5, Tenke, Torda, Vinga, Felsővisó, Zilah.

Az imperium változás után minden táblai székhelyen kamarát létesítettek. Időközben Brassó is táblai székhely lett, de ott nem alakult kamara s ezért jelenleg 4 kamara van; Nagyváradon, Kolozsvárt, Marosvásárhelyen és Temesváron.

Kamarai elnöki állásra magyar ember nem igen vállalkozhatik.

Közjegyzői kinevezést kaptak például többek között olyan regáti bírák, kiknek a jogvégzettségen kívül semmi más minősítésük nincs, jóllehet a közjegyzői törvénynek a képesítésre vonatkozó szakasza érvényben van. Ilyen esetekben természetesen opponálni kell a kamarának s nehéz szerepe volna itt egy magyar elnöknek.

Jellemző az igazságszolgáltatási viszonyokra, hogy ezeket a kinevezéseket erdélyi, kellő minősítéssel bíró pályázók perrel támadták meg s a semmítőszék a törvény világos rendelkezése ellenére, a kinevezést érvényben tartotta.

2.

A törvény maradt a régi. Már többbizben el akarták törölni az egész intézményt, mert a régi királyságban nincs behozva ez az intézmény. Ott a hitelesítéseket s letétek elfogadását a törvényszék közjegyzői osztálya végzi és ezt a rendszert kívánták a regátiak itt is meghonosítani, de az eltörlés az egész peres és perenkívüli eljárás reformjáig eddig függőben maradt. Így természetesen semmiféle hatásköri kiterjesztés sem történt. Kötelező hitelesítés sincs.

3.

Miután a hagyatéki eljárás tekintetében is a régi eljárás van érvényben — teljesen úgy tárgyalnak, csak román nyelven, mint régen. És a jegyzőkönyveket olyan szövegezéssel veszik fel, mint ahogy megelőzően felvették és a hagyatéki átadás is a kivonatokra vezetett végzéssel történik.

4.

A dijszabás tekintetében a magyarországi díjtételektől igen elmaradtak. A régi tarifa tételei tovább szerepelnek. Változás annyi, hogy a korona összegek lei összegekkel helyesbítettek. Például aláírás hitelesítésnél a díj aláírásonként 1 korona helyett 20 lei, jegyzőkönyv 20 lei. Kevesebb tehát a békebeli összegeknél. Hagyatékoknál is kevesebb a díj a békebeli összegeknél, mert 1000 korona aranyértéknél 32 koronát kapnak, ami 960 leinek felel meg, ezzel szemben ma leiben ezen 1000 korona értéknek megfelelő 30.000 lei értéknél 825 leit számíthatnak fel. Az életstandard pedig átlag ott is felül van a békebeli aranyértékeken.

5.

Másolatok és fordítások hitelesítését, valamint az óvások felvételét teljesen a régi módon csinálják, csak a nyelv más.

6.

A kinevezési jogot a régi törvénynek megfelelően a bukaresti igazságügyminiszter gyakorolja. Fegyelmi ügyekben a kamarák területén a régi törvény szerint megalakuló fegyelmi bíróság jár el. Tagjai mint régen, a kamara által delegált két közjegyző, két bíró, elnöke a törvényszéki elnök.

Az ügyforgalom az aláírások hitelesítése tekintetében különösen emelkedett, mert ott a hatóságok talán joggal is, bizalmatlanabbak s ezért egészen kis összegeket sem adnak ki hitelesítetlen meghatalmazásra. És emelkedett a forgalom másolatok és fordítások hitelesítésénél, miután különösen a tisztviselőknek, de más közszolgálati alkalmazottaknak be kellett mutatniok okirataikat s ezeket hiteles alakban kellett betérjeszteniök.

7.

A helyettesek kérdése nagy problémává vált azért, mert amint fent említettem, eltörölték a képesítéseket. Ügyvéd lehet valaki három évi jogvégzettséggel, de helyettes nem lehet, mert ide már ügyvédi, vagy bírói vizsga kellene. És ez a vizsga meg sem szerezhető, mert nincsenek ügyvédi és bírói vizsgáló bizottságok, mert az ügyvédi, illetve bírói vizsgát feleslegesnek tartották. Amilyen nivón jelenleg a román igazságszolgáltatás áll, ehhez tényleg felesleges a kellő előképzettség. Jelenleg az egyes irodákban a helyettesi teendőket a hivatalokból kivonult s ott maradt magyar bírák látják el, — de ezek száma napról-napra apad és ha elfogynak, nem lesznek helyettesek.

Általában azokat a híreket kaptam, hogy kínos és gyötrelmes az ottani élet s még ráadásul a nagy gazdasági pusztulás és elszegényedés miatt egyfelől, másfelől az állandó létszámszaporítás miatt még a kereseti lehetőségektől is meg vannak fosztva azok, akik a régi mentalitást hozták magukkal s akik nem tudják megtenni azt, hogy illegitim díjakat vegyenek igénybe.

Ismeretésemet befejeztem!

Elég a sok szomorú adatból!

Jön még a borúra derű, s lesz még ünnep a világon és ebben a szegény agyonsanyargatott hazában!

Bizton hisszük, hogy a magyar közjegyzőség nagy láncának eme elveszett szemeit mielőbb visszavesszük s ismét beállítjuk az egész nagy magyar közjegyzőség szolgálatába s a magyar imperium véreinknek, a mi helyettesi karunknak a magyar közjegyzői kar által nevelt magyar succrescentiának fogja azokat átadni, hogy ők azután dicsőséggel tevékenykedjenek és zavartalanul működjenek az idők végtelenségéig.

Adja a magyarok Istene, hogy minél előbb így legyen!

Közlemények.

Halálozás. *Kovács Gábor dr.* szerencsi kir. közjegyző f. évi szeptember hó 6. napján elhalálozott.

Érdemes kartársunk emlékét kegyeletben őrizzük meg.

Jubileum. A szegedi kir. közjegyzői kamara f. é. szeptember hó 7. napján megtartott évi rendes közgyűlésén meleg ünneplésben részesítette érdemes elnökét, *Jedlicska Béla dr.* szegedi kir. közjegyzőt, közjegyzői működésének negyven esztendő jubileuma alkalmából. Haviár Gyula dr. szarvasi kir. közjegyző méltatta az ünnepeltnek úgy is mint közjegyzőnek, de úgy is, mint a kamara volt titkárának s alelnökének, jelenleg pedig elnökének a lefolyt 40 év alatt a közjegyzői intézmény érdekében teljesített buzgó szolgálatát, külön kiemelve azt a bensőségteljes meleg baráti

érzést, mellyel a jubiláns kartársaival szemben mindenkor viseltett. Indítványára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy elnöke érdemeit ez alkalomból jegyzőkönyvileg örökíti meg.

A közgyűlést társasvacSORA követte, ahol Koszó István dr. szegedi kir. közjegyző lendületes beszédben mutatott rá az ünnepelt közéleti, különösen Szeged város fejlesztése körül szerzett kiváló érdemeire.

A szegedi kamarához tartozó közjegyzők, valamint külön a helyettesek s jelöltek a szeretett elnököt értékes emléktárgyakkal lepték meg.

Kitüntetés. Magyarország kormányzója *Puskás Béla dr.* kiskunfélegyházi királyi közjegyzőnek a közjegyzői pályán szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Rendszeresítés. A m. kir. igazságügyminiszter 28,301/1930. I. M. sz. rendeletével a balatonfüredi járásbiróság területére Balatonfüred székhellyel kir. közjegyzői állást rendszeresített, mely a szombathelyi közjegyzői kamarához tartozik. Attól a naptól kezdve, amelyen a balatonfüredi kir. közjegyző működését megkezdí, az örökösödési ügyekben a veszprémi kir. közjegyző működési köre a veszprémi kir. járásbiróság területére szorítkozik.

Emlékezetünkben vannak kormánynyilatkozatok, melyek szerint újabb rendszeresítések nem lesznek s ezek dacára az azóta szinte elképzelhetetlenül romlottabb gazdasági helyzetben — mikor nem egy közjegyző a szerény irodai regiet is alig keresi meg — új rendszeresítés hírért olvasván, a közjegyzői kart bizonyos nyugtalan idegesség töltötte el.

A közjegyzői állás erkölcsi nivóját veszélyeztető visszasságok tárgyában a m. kir. igazságügyminiszter — reflektálva a budapesti kir. közjegyzői kamara kiváló elnökének, *Janits Imre dr.*-nak a budapesti kamara ezévi közgyűlésén elmondott, általános helyesléssel fogadott, feltűnést keltő s lapunkban egész terjedelmében közölt elnöki megnyitó beszédére rendeletet intézett a budapesti kir. közjegyzői kamarához, melyet a kamarai választmány határozatához képest egész terjedelmében közlünk: *

* Nagyon sajnálatosnak tartjuk, hogy az erkölcsi nivót veszélyeztető visszasságok előfordultak, hogy azokkal a kamarai elnök, a főfelügyeleti hatóság s lapunk is foglalkozni kénytelen. Bármennyire is veszélyeztetik ezek a kar presztizsét, mégis éppen a presztizs érdekében nem szabad azokat elhallgatni vagy eltussolni.

„Magyar királyi Igazságügyminiszter.

19.798/1930. I. M. VIII. Tárgy: Az 1930. évi rendes közgyűlés jegyzőkönyve és az évi jelentés.

A válaszirat alapjául szolgáló jelentés száma: 454/1930.

A Közjegyzői Kamarának, B u d a p e s t.

A folyó évi március hó 30-án megtartott évi rendes közgyűlés jegyzőkönyvének tartalma szerint a kamara általános helyesléssel fogadta a kamarai elnök megnyitó beszédét, amely többek között elítélte a közjegyzői állás erkölcsi nivóját veszélyeztető meg nem engedett ügyfélszerzésre irányuló visszasságokat és üzleti törtéteket.

Minthogy az ilyen magatartás az 1886. VII. t.-c. 42. §-ának második pontja értelmében fegyelmi vétség, felhívom a Kamarát, hogy a megnyitó beszédben érintett esetekben tett intézkedéseiről tegyen hozzám jelentést.

Budapest, 1930. évi június hó 6. napján.“

A szegedi kamara közgyűlése. A szegedi kir. közjegyzői kamara f. é. szeptember 7-én tartotta meg évi rendes közgyűlését.

A közgyűlés által elfogadott kamarai évi jelentésből közöljük a következőket:

„Az 1927. évi. IV. törvénycikk életbeléptetése óta a kir. közjegyzői kar kétségtelen tanuságát szolgáltatta annak, hogy hivatása magaslatán áll és feltétlenül alkalmas arra, hogy a hagyatéki eljárás önálló lefolytatása kizárólagos hatáskörébe utaltassék át. Miután ennek jogi szempontból sincs akadálya, mert a hagyatéki eljárás során létrejött osztály közhitelű tanúsítása tulajdonképpen közjegyzői és nem bírói feladat, elérkezett az ideje, hogy a magyar öröklési jog szellemétől amugyis idegen bírói átadó végzés kiküszöbölése mellett a bíróság tehermentesítésével az átadás is a kir. közjegyzőkre bizassék.

Evégből s a halálesetek felvétele, valamint a végrendeletek kihirdetése körül követendő eljárás reformjára nézve előző jelentéseinkben már előterjesztett javaslataink megvalósítása céljából a törvény novelláris módosítása, vagy ami még helyesebbnek látszik — az egész anyagot magába foglaló új törvény megalkotása indokolt.

Nem hallgathatjuk el, hogy *a pusztító gazdasági válság a köz-*

jegyzői kart is fölöttébb érzékenyen sújtja. — Különösen áll ez a vidéken, ahol a mezőgazdasági krízis folytán és az ennek nyomán bekövetkezett értékcsökkenés következtében a közjegyzői ügyforgalom s ezzel keresetünk közel a felére apadt, minélfogva anyagi függetlenségünk, sőt megélhetésünk is nagymértékben veszélyeztetve van.

Legyen szabad újból és ismételten reámutatnunk arra, hogy *a közjegyzői állások szaporítása az adott viszonyok mellett általában nem indokolható s végeredményében a kar kívánatos nivójának leszállítására vezet.* Szomorú tapasztalataink vannak e részben Kamaránk területén, ahol a szentesi, battonyai, második és a szegedi negyedik közjegyzői állások megszervezése folytán a működő régi közjegyzők egzisztenciája van érzékenyen megtámadva.

Bár tudatában vagyunk annak, hogy a megüresedő állások betöltésénél olykor és kivételesen a karon kívülállók kinevezése is indokolt és kívánatos lehet, mégis hangsúlyoznunk kell, hogy *a karonkívüliek rendszeres kinevezése az áthelyezést igénylő közjegyzők és az érdemes helyettesek határozott sérelmére szolgál.*

Nagy sajnálkozással állapítjuk meg, hogy *az egyes jogügyleteknek kötelező irásbafoglalásáról* és az ezzel kapcsolatos rendelkezésekről szóló javaslat az elmúlt év folyamán nem vált törvénnyé s aggódva látjuk, hogy az ügyvédi kar és a községi jegyzők állásfoglalása miatt az eredeti javaslat visszavonása folytán az újabb javaslatban a közérdekű rendelkezések nagy része kimaradt, minek következtént a javaslat eredeti célját nem töltheti be, mert a jogi konszolidáció biztosítására, a jogbizonytalanság megszüntetésére, a perek apasztására alkalmas nem lesz abban a mértékben, amint azt a kívánatos preventív jogszolgálat és a bíróságok tehermentesítése érdekében elvárhattuk volna.

Annál sajnálatosabb ez a körülmény, mert nem közérdekű állásfoglaláson, nem objektív elvi indokon fordult meg a javaslat sorsa, hanem elgáncsolták a javaslat közérdekű rendelkezéseit azok az érdekeltségek, amelyek szándékosan feledik, hogy ennek a javaslathoz törvényerőre emelése főként és elsősorban az állami zavar-talan jogéletnek, az egyetemes jogrendnek követelménye.

A közjegyzői kar tisztában van azzal, hogy a közjegyzőség nem öncél s éppen ezért sohasem támasztott anyagi okokból oly igényeket, amelyek, a közérdeknek sérelmére lehettek volna. Most is távortartjuk magunktól az anyagi szempontokat s kiindulva egyedül abból, hogy *az igazságszolgáltatás mindenek felett való érdeke*

kivánja az okirati kényszernek az eredeti javaslat értelmében leendő megvalósítását, — ezuttal is arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy a törvény megvalósítását eredeti elgondolása szerint szorgalmazni kegyeskedjék.“

A megejtett választás során egyhangúlag megválasztották:

Elnöknek: Dr. Jedlicska Béla szegedi kir. közjegyzőt,

választmányi rendes tagnak: Dr. Földes Béla hódmezővásárhelyi, Dr. Sirchich György szegedi, Dr. Demkó Pál makói és Dr. Haviár Gyula szarvasi kir. közjegyzőt,

választmányi póttagnak: Dr. Nagy Béla makói és Dr. Tarján Béla gyulai kir. közjegyzőt,

titkárnak: Dr. Demkó Pál makói kir. közjegyzőt.

A törvénykezés egyszerűsítéséről szóló 1930. évi XXXIV. törvénycikk az Országos Törvénytár f. é. szeptember hó 10-én megjelent 20. számában kihirdetett s az — értesülésünk szerint — az addig megjelenő végrehajtási rendelettel f. évi november hó 1. napjával fog életbelépteteni.

Helyénvalónak tartjuk a törvénynek a közjegyzői kart közvetlenül érdeklő főbb rendelkezéseire már most rámutatni, megjegyezvén, hogy a végrehajtási rendelet megjelenése után az újításokkal — amennyiben az bennünket közvetlenül érint — részletesebben fogunk foglalkozni.

A törvény 21. §-a szerint, ha a bíróság előleges bizonyítás felvételét rendeli el, annak foganatosítását kir. közjegyzőre bízhatja, amely esetben a bizonyítás felvétel határnapjáról a feleket és az ügygondnokot a kir. közjegyző értesíti. Ha a fél szegényjogi jogban részesül (melyre vonatkozólag a törvény 89. §§-ai figyelemreméltó újításokat tartalmaznak), egyelőre a kir. közjegyző díjainak fizetése alól is fel van mentve.

Az 54. §. a házassági perekben a Pp. 643. §. 1. bek.-t a következő rendelkezéssel egészíti ki:

A meghatalmazáson az aláírásnak vagy kézjegynek biróilag hitelesítve kell lennie, ha azonban a házaspár bíróság vagy közjegyző székhelyén kívül lakik, aláírását vagy kézjegyet a községi előljárással is hitelesítheti,¹ a törvény hatályosságának területén

¹ Közjegyzői hatáskörbe tartozó ténykedésnek községi elöljáróságok hatáskörébe való utalása, ami elvi szempontból semmiképp sem helyes. De praktikus szempontból sem helyes rendelkezés, mert a bíróságnak vizsgálni kell, vajjon az illető község bíróság vagy kir. közjegyző székhelyén kívül esik-e s — a tartózkodási hely a lakóhellyel különös előszeretettel cseréltetvén össze — visszaéléseknek nyit teret.

kivül kiállított meghatalmazáson pedig az aláírásnak vagy kézjegynek magyar külképviseleti hatóság hitelesítésével kell ellátva lennie.²

Az 56. §. a Pp. 648. §-nak 3. bek. helyébe azt a rendelkezést teszi, hogy a házassági törvény 77. § a.) p. esetében „a házassági életközösség visszaállítására való kötelezés“ iránti kérelemben elő kell adni az elhagyásra és az elhagyás tartamára vonatkozó adatokat s bizonyítékokat, mely utóbbiak tekintetében kir. közjegyző részéről felvett tanúsítvány³ kell bemutatni; a kir. közjegyző e tanúsítvány kiállítása végett a fél által megnevezett tanúkat az előleges bizonyítás felvétel szabályai szerint hallgatja ki és esketi meg; ha a fél szegénységi jogban részesül, egyelőre a kir. közjegyző díjának fizetése alól is fel van mentve. —

A 91. §. szerint jelzálogjogot (aljelzálogjogot) huszonöt pengőt meg nem haladó követelés erejéig a telekkönyvbe nem lehet bejegyezni; e szabály alól egyetlen kivétel, mit e §. 2. bekezdése állapít meg, hogy a rendelkezés nem akadályozza a kir. közjegyző részére a hagyaték leltározása és tárgyalása során végzett eljárásokért megállapított díj és kiadás erejéig a jelzálogjognak akár biztosítás akár kielégítés útján való bejegyzését.

A 132. §. a váltótörvény 98. §-a helyébe e rendelkezést lépteti:

Váltóóvást közjegyző vagy járásbiróság vehet fel.

Közjegyző csak székhelyén, továbbá a székhelyén levő járásbiróság területén vehet fel óvást. Főnökének vagyoni felelőssége mellett a közjegyzőt közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt helyettesítheti.⁴

Az olyan járásbiróság, amelynek székhelye közjegyzői székhely, óvást csak abban az esetben vehet fel, amelyekben az erre vonat-

² Megkülönböztetendő a külföldön eszközölt aláírás-hitelesítéstől és felülhitelesítéstől. Itt nem a diplomáciai szerv felülhitelesítéséről, hanem az az által — közvetlenül eszközlendő — aláírás-hitelesítéséről van szó.

³ A tanúsítványra vonatkozólag a végr. rend. nyilván fog rendelkezéseket tartalmazni. Kétségkívül a tanúsítvány — eltérően a jelenlegi „helyhatósági bizonyítványok“ azon szövegezésétől: „... két tanú egybehangzó vallomása alapján igazolja, hogy ... különváltan élnek“, csak arra fog szorítkozhatni, hogy X. és Y. mint tanúk ezt és ezt a nyilatkozatot tették s arra esküt tettek.

⁴ A végr. rend. az 1874.: 35. t.-c. 24. §-ra tekintettel idevonatkozóan is fog nyilván rendelkezést tartalmazni. Nézeteink szerint a helyettes illetve jelölt az óvási levelet ily esetben alaprendelvényre, illetve a bejegyzési határozatra hivatkozással fogja aláírni s főnöke pecsétjével ellátni. Hogy a főnök az 1886: VII. t.-c. 4. §. szt. bek. analogiájára szintén aláírja, nézeteink szerint merőben felesleges, mert az ő vagyoni felelőssége nem az aláírás, de a törvényen alapszik.

kozó törvények szerint közjegyző helyett eljárhat. Óvást nemcsak a járásbiróság bírója, hanem fogalmazó tagja is felvehet. —

A 134. §. szerint az örökösödési eljárásról szóló 1894: XVI. t.-c. 75. §-a a következő rendelkezéssel egészül ki:

Telekkönyvezett ingatlanról rendelkező hagyatékátadó végzést (hagyatéki bizonyítványt) *jogerőre emelkedése után* át kell tenni⁵ a telekkönyvi hatósághoz s amennyiben az *áttétel*ig az öröklési illeték kiszabásáról a bíróság értesítést nem kap, a telekkönyvben az illeték rangsorát fel kell jegyezni.

A vagyonátruházási illetékről szóló 1920: XXXIV. t.-c. 65. §. 2. bekezdése⁶ hatályát veszti. Az 1920: XXXIV. t.-c. 23. §. 4. bekezdésében a bejegyzés rangsora alatt — ha rangsorfeljegyzés történt — a feljegyzés ranghelyét kell érteni. —

A 139. §. az 1925: VIII. t.-c. 47. §-át⁷ akként módosítja, hogy az ott szabályozott esküt (fogadalmat) *közjegyző* előtt kell letenni.

⁵ Imperativ rendelkezés, mely a hagyatéki ügyek lebonyolításának gyorsítása szempontjából igen üdvös.

Az az eset, hogy az *áttétel*ig (melynek a jogerőre emelkedése után kell nyomban megtörténnie) a bíróság az öröklési illeték kiszabásáról már értesítést kapott legyen, igen kivételes lesz. A 11,000/928. I. M. sz. r. 81. §-a szerint u. i. a hagy. bíróság az átadó végzést csak a *jogerőre emelkedéstől számított 15 nap* alatt teszi át a pénzügyi hatóságnak, a tkvi hatósághoz pedig a *jogerőre emelkedés után nyomban*.

⁶ 1920: XXXIV. t.-c. 65. §. 2. bek. szerint tulajdonjog stb. bekebelezése — ha az illeték befizetését nem igazolták — „csak az öröklési illeték egyidejű bekebelezése mellett rendelhető el.“

Az id. t. 23. §. 4. bek. szerint, ha a vagyonátruházási illetéket a 2 éven belül (törvényi elsőbbség ideje) tkvi bejegyzéssel is biztosították, a törvényes elsőbbség 5 évig áll fenn, ezentúl csak a bejegyzés (most: rangsorfeljegyzés) rangsorában nyerhet kielégítést.

⁷ Az 1925: VIII. t.-c. 47. §-a a perenkivüli esküt (affidavit) szabályozza ekként:

Ha valakinek abból a célból, hogy akár ő maga, akár más személy külföldön valamely jogát érvényesítse vagy megóvja, vagy valamely jogi kedvezményt szerezzen, esküt vagy eskü helyett ünnepélyes fogadást kell tennie, az ilyen perenkivüli esküt (fogadást) a járásbiróság előtt teheti le.

Az eskü (fogadás) letételénél követendő eljárást az igazságügyminiszter rendelete szabályozza.

Az e §. értelmében letett esküt (fogadást) az 1878: V. t.-c. (Btk.) XII. fejezetének alkalmazása szempontjából mindig olyannak kell tekinteni, mint amelyet polgári ügyben tettek. —

A perenkivüli eskü (affidavit) tárgyában kiadott igazságügymin. rend. 28.200/925. I. M. (Ig. Közl. 1925. évi 6. szám.)

„**Magánmunkálatok és zugirászkodás.**“ *Az egyre szemérmelenebbül feltolakodó zugirászkodás, az ezt és a „magánmunkálatokat“ természetszerűen jellemző jogi tudatlanság, az ennek folytán megszületett, törvénybe, jóerkölcsbe ütköző „okiratok“ az ezek miatt bekövetkező jogbizonytalanság, perlekedés, anyagi károk stb. jogállamban szinte elképzelhetetlen oly jelenségek, melyekre az illetékesek figyelmét újra és újra ráirányítani egyenesen kötelességünk. Különösen kötelességünk ez most, amikor az okirati kényszer javaslata van tárgyalás alatt, mikor a magánmunkálatokért, de helyesebben az abból származó jövedelemért késhegyig harcoló elemeknek joggal vethető oda, hogy akik ilyen „munkát“ végeznek, azok „jogosultság“-nak elvonása parancsoló szükség.*

Eme közös front elleni vállvetett küzdelemre hívjuk fel — nehogy tertius gaudet — a tiszteletreméltó ügyvédi kart ama meggyőződésben, hogy az ügyvédi s közjegyzői kar közötti ellentétek kölcsönös jóakarattal könnyen eliminálhatók. —

E „munkálatok“ productumainak közlésére állandó rovatot nyitunk, *nyomatékosan* kérve a kartársakat, hogy idevonatkozó adataikat állandóan bocsássák rendelkezésünkre.

Ezuttal mindjárt közöljük a következő „okiratokat“:

Szerződés.

Alantírottak között következő feltételek mellett kötött:

1. Mede szakó István kissikátori lakos a mai napon magához veszi Szekeres Erzsébet buczavárasszói lakost s vele mint feleséggel szokásos tisztességes bánásmódú életet óhajt élni közös háztartásban — *őt szereti s mindenben úgy részesíti — mint törvényes feleséget szoktak, semmiből őt ki nem tagadja, közös válóperük befejeztével pedig kötelezi magát, hogy vele azonnal törvényes házasságot köt.*

2. Mede szakó István és apja Mede szakó Antal kissikátori lakosok — kinyilatkoztatják, hogy addig is míg törvényes házasság nem köthető, Szekeres Erzsébet buczavárasszói lakos részére jelen szerződés alapján birtokukból 25, (huszonöt) hold ingatlan birtokot biztosítanak, illetve adnak át.

3. Szekeres Erzsébet bucza a jelen feltételeket elfogadja — butorokkal, ágy, fehér és ruhaneműivel együtt a mai napon Mede szakó István kissikátori lakoshoz megy — *őt szereti s addig is míg törvényes házasságot kötni nem lehet — őt mindenben úgy részesíti mintha törvényes férje volna.*

Jelen szerződés felolvasás után elfogadva aláíratott.

Kelt Kissikátorban, 1919. év augusztus 30-án.

Mede István Szakó s. k. Mede Antal Szakó + v. Szekeres Erzsébet
bucza s. k. Elöttünk: Szolga József s. k. tanu és néviró körjegyző
p. h. Virág János s. k. —

Végrendelet.

Én Grabner Pál herényi tanító az alulírott időben, szóbeli üzenetre megjelentem Herény község 22. sz. házban, hol is jelentkezett előttem az általam is ismert Bazsó János, nős volt Horváth Borbálával jelenleg özvegy, kisbirtokos, herényi lakos Németh Miklós közs. bíró és Nagy Ferenc tanúk kíséretében, akik közül Németh Miklós közs. bíró tanú a betegsége miatt irni képtelen Bazsó János névirójául is alkalmaztatott, s ezen tanuknak az egész végrendekezés alatt folytonos és együttes jelenlétében, s miután Bazsó János végrendekezési képességéről meggyőződést szereztünk: Ő, élőszóval, személyesen a következőkép jelentette ki és a jelen végrendeletbe felvenni kívánta: Én, Bazsó János, herényi lakos, veszedelmes betegségben Istenben vetett hittel és az Ő akaratában megnyugodva, teljesen ép elmével és szabad akarattal a következőkép végrendekezem: Herény községben fekvő 22 számú házamat a benne foglalt összes ingósággal együtt: mint butor, ruházat, gazdasági felszerelést és marhaállományomat, továbbá összes szántó-földeimet Bazsó Ferenc testvéröcsémnek hagyom, mert negyvenöt év óta vele együtt lakom és gyakori betegségem alatt, mint jelenben is odaadással ápolt engem és gazdaságomat teljesen ellátta betegségem miatt, így méltánylandónak tartom, hogy őt tegyem általános örökösévé. Ezzel szemben a temetés költségeit ő tartozik fedezni. Bazsó János végrendekező és a tanúk előtt, kik a végrendekezés tartama alatt folytonosan és együttesen jelen voltak — felolvastam és megértelmeztem, mire a végrendekező a végrendeletet helyesen és akarata szerint felvettnek jelentette ki és ennek kijelentése után azt előttem és a tanúk előtt sajátkezű kézjeggyével látta el. + Bazsó János kv. Herény, 1930. február 19-én P. H. *Németh Miklós* néviró tanu sk. *Nagy Ferenc* tanu sk. —

Jelen végrendelet a Kjö: 377/1930. számú jegyzőkönyv tanúsága szerint a mai napon szabályszerűen kihirdettetett. Kelt Szombathelyen, 1930. egyezerkilencszázharminc évi július hó 30. harmincadik napján. P. H. Dr. Bárdió Ferencz sk. kir. közjegyző.

Itt adjuk továbbá a hozzánk beküldött következő sorokat:

N. G. hagyatékában (bpesti I-III. ker. kir. j. b. Pp. II.

58,999/1929.). a leltárral beküldött elszámolás szerint J. K. felső-iregi főjegyző négy darab hagyatéki ingatlant eladván, az elszámolásban halotti tor költségeire 158 P 70 f.-t számol el s a leltározási költségen felül „kezelési díj“ címén a maga javára bevételezi a vételár $1\frac{1}{2}\%$ -át.

Az adó- és becslési bizonyítványok tárgyában a m. kir. igazságügyminiszter 27,000/930. I. M. sz. a. rendeletet adta ki (Bud. Közl. 1930. évi 177. sz.), mely ekként hangzik:

A polgári perrendtartást életbeléptető 1912. évi LIV. t.-c. 104. §-ának 2. bekezdésében az igazságügyminiszter felhatalmazást kapott arra, hogy az ingatlan értékének megállapítására szolgáló becslést és a hatósági adó- és becslési bizonyítvány kiállítását a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértve rendelettel szabályozza.

Ezen felhatalmazáson alapszik az ingatlan értékének megállapítására szolgáló becslésről és a hatósági adó- és becslési bizonyítvány kiállításáról 42.600/1914. I. M. szám alatt kiadott rendelet (Rendeleték Tára 2385. I.).

Előre bocsátom, hogy a rendelet egyes szabályai az azóta életbeléptett újabb jogszabályok folytán már változás alá estek. Így az újabb adótörvények szerint a házadónak házosztályadóra és házbéradóra osztása már megszűnt és így az említett rendeletben házbéradó és házosztályadó helyett mindenütt házadót kell érteni. A rendelet 1. §-ának 1. bekezdésében az 1912: LIV. t.-c. 27. §-a 2. bekezdésének megemlítése tárgyatalanná vált, mert ezt a bekezdést az 1920: XXXIV. törvénycikk 136. §-a már hatályon kívül helyezte. A rendelet 12. §-ának 2. bekezdésében az 1881: LX. t.-c. 149. §-ának 2. bekezdése helyett a 24.000/1929. I. M. számú rendelet 6. §-ának 3. bekezdését kell érteni. (Az idézett rendelet a végrehajtási eljárás szabályainak a jelzálogjogról szóló 1927: XXXV. törvénycikk életbeléptetésével kapcsolatban szükséges kiegészítéséről és módosításáról szól, kihirdettetett a Budapesti Közlöny 1929. évi 185. számában és megjelent az Igazságügyi Közlöny 1929. évi 8. számának mellékletében is.)

Ezek előrebocsátása után az idézett törvényi felhatalmazás alapján a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértve a következőket rendelem:

1. §. A 42.000/1914. I. M. számú rendelet 4. §-ának 4. pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

4. a bizonyítvány megfelelő hasábjain fel kell tüntetni az

ingatlanok kataszteri tiszta jövedelmét, házadó alá eső ingatlanoknál a házadó alapjául szolgáló nyers bérjövédelmet vagy haszonértéket, még pedig, ha a folyó évi házadó már meg van állapítva, a folyó évi, különben az előző évi adatok alapján. Kérelemre a folyó évi adatokon az előző évi adatokat is fel kell tüntetni.

Ideiglenesen adómentes ingatlanoknak azt a jövedelmét, illetőleg haszonértékét kell feltüntetni, amely után az adót ki kellene vetni, ha az ingatlan ideiglenesen adómentes nem volna.

2. §. A 42.600/1914. I. M. számú rendelet 5. §-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

Azt a kulcsot, amely szerint a kataszteri tiszta jövedelemnek, a nyers házbérjövédelemnek, vagy a haszonértéknek alapul vételével az ingatlan becsértékét ki kell számítani, az igazságügyminiszter a belügyminiszterrel és a pénzügyminiszterrel egyetértve időszakonként állapítja meg.

Ezuttal a kulcsot a házadó alá eső ingatlanokra a házadó alapjául szolgáló nyers bérjövédelemnek vagy haszonértéknek tízszeres összegében állapítom meg; földadó alá eső ingatlanoknál a kulcs továbbra is a kataszteri tiszta jövedelem huszonhatszoros, szőlőknél ötvenkétszeres összege.

Ha az ingatlan sem földadó, sem házadó alá nem esik, annak értékét a 42.600/1914. I. M. számú rendelet 12. és következő §-aiban szabályozott módon kell megállapítani.

3. §. Ez a rendelet kihirdetésének a napján lép életbe.

Azokban az ügyekben, melyekben az eddigi jogszabályok értelmében kiállított bizonyítványt mutatnak be a bíróságnak: a bíróság az ingatlan értékét ennek a rendeletnek szabályai szerint helyesbitve állapítja meg. Ha a bíróság az eddigi szabályok szerint kiállított bizonyítván alapján e rendelet életbelépése előtt már határozott, határozatát e rendelet szabályai nem érintik. Ha azonban újabb bírói határozatra (pld. újabb árverés kifizésére) van szükség, újabb határozatát már a jelen rendelet szabályainak megfelelő becsérték alapulvételével kell meghoznia.

Törvényjavaslat a kartelekéről. Amint ismeretes, az igazságügyminiszter a gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról (kartelekről) szóló törvényjavaslatot az érdekeltségeknek s ezek között a közjegyzők Országos Egyesületének véleményezés végett megküldte. Az országos egyesület a törvényjavaslatra vonatkozólag véleményét már felterjesztette az igazságügyminiszterhez s ebben a javaslattal úgy általánosságban, mint részletekben

megfelelő indokolással foglalkozik. Általánosságban a vélemény a javaslatot, mint a magyar gazdasági élet jelenlegi súlyos helyzetének valamelyes megjavítását célzó intézkedést jogos és indokolt örömmel üdvözli, megállapítván, hogy a kartelek külső kihatásaikban nemcsak a gazdasági verseny korlátozását, vagy kizárását eredményezik, de árszabályozó hatásukban esetleges árleszorításokkal a fogyasztó közönség érdekeit is szolgálják. A gazdasági szabadság elvével, illetve annak az állami beavatkozás által való részleges feladásával szemben áll tehát egyfelől a kisebb gazdasági existenciák s más felől a fogyasztó közönség érdeke, amely az állami beavatkozás nyomán esetleg kollízióba kerülhet. A magyar jogrendszer eddig a legtöbb külföldi állam álláspontját osztva a kartellel szemben egységes jogszabályokat nem alkotott s közvetett jogszabályok is csupán igen óvatos és kisebb mértékben kodifikáltak. A gazdasági helyzet súlyos krízishez érkező el, amiben az erkölcsstelen kartelmegállapodásoknak nem kis része van, ezekkel szemben az állami beavatkozás feltétlenül indokolt és szükséges. Az alapelvek tekintetében az 1905 évi dr. Mandel féle javaslat álláspontját elfogadó törvényjavaslat részleteivel foglalkozik ezután az országos egyesület véleményes előterjesztése, amely bizonyára szintén hozzá fog járulni ahhoz, hogy ez a nagyfontosságú kérdés megfelelő módon és minél előbb megoldassék. Öröndetes megelégedéssel kell ezzel kapcsolatosan megállapítanunk, hogy az újabb időkben az igazságügyminiszter minden javaslata az országos egyesület véleményezése alá is kerül. (szpt.)

A közjegyzői díjszabás dr. Kepes-féle kiadásában a 48-ik oldalon a XXXII. táblázat után a szerző a következők pótlását kéri:

Jegyzet. Ha a kir. közjegyző a bíróság nevében jár el, az általa felvett jknyvek és hozzá intézett beadványok illetéke, mint bírósági jknyvek, illetve beadványok illetéke, törvénykezési bélyegjegyekben rovandó le ivenként és értékhez képest (L. XXXII. tábl. 3. p. III. díj. 13. t. 1922. évi 94.442 Pmr. 1914. évi 43. t.-c. 1. §. 2. p. L. Betűsoros III. Utm. Beadv. jkvek törvkezési elj.-ban). Ha pedig ezen jkvek jogügyletet tartalmaznak, úgy a jkvi (törvénykezési) mint az okirati (jogügyleti) illeték is lerovandó. L. Bet. III. Utm. Ingóv agyonátruházás. (Vagyonátruházási okiratok) és pediglen a jknyvi illeték okirati bélyegjegyekben. (III. díj. 7. és 52. t. 1922. évi 94.442. Pmr. Ha az árverés sikertelen, úgy csak jkvi illeték törvkezési bélyegben rovandó le). Illetékügyi közl. 1930. évi szept. szám 11. old.

Kihirdetett törvények.

Az 1930. évi XIX. t.-c. a kiadatási és a bűnügyi jogsegély tárgyában 1929. évi május hó 4-én Rigában kelt magyar—lett Egyezmény és a hozzátartozó Aláírási Jegyzőkönyv becikkelyezéséről.

Az 1930. évi XX. t.-c. az 1930/31. évi állami költségvetésről;

az 1930. évi XXI. t.-c. Franciaországgal 1925. évi október hó 13-án kötött és az 1926. évi V. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi egyezmények, valamint az 1926. évi december hó 18-án kötött és az 1927. évi XIV. törvénycikkbe iktatott pótegyezménynek kiegészítésekép 1929. évi december hó 21-én aláírt második pótegyezmény becikkelyezéséről;

az 1930. évi XXII. t.-c. egyes gabonaneműek értékesítése érdekében szükséges intézkedésekről.

Az 1930. évi XXIII. t.-c. a büntettek kiadatása és a bírósági bűnügyi jogsegély tárgyában 1928. évi február 22-én Belgrádban kelt magyar-jugoszláv egyezmény és a hozzá tartozó Aláírási Jegyzőkönyv becikkelyezéséről;

az 1930. évi XXIV. t.-c. az önkormányzati testületek háztartásának hatályosabb ellenőrzésére vonatkozólag az 1927: V. t.-c. III. fejezetében foglalt átmeneti rendelkezések érvényességéről;

az 1930. évi XXV. t.-c. az 1930. évi népszámlálásról;

az 1930. évi XXVI. t.-c. a m. kir honvédség és egyéb fegyveres őrtestületek tagjainak pótdíjáról és egyéb intézkedésekről;

az 1930. évi XXVII. t.-c. az Országos Társadalombiztosító Intézet betegségi biztosítási ága pénzügyi helyzetének rendezéséről.

az 1930. évi XXVIII. t.-c. a külföldieknek a magyar korona országai területén lakhatásáról szóló 1930: V. t.-c. egyes rendelkezéseinek módosítása;

az 1930. évi XXIX. t.-c. Bogyiszló községnek Tolna vármegyébe való átcsatolásáról;

az 1930:XXX. t.-c. Bajaszentistván községnek Baja város területéhez való átcsatolásáról;

az 1930:XXXI. t.-c. Bajaszentistván községnek Baja törvényhatósági jogú város területéhez való átcsatolásáról;

az 1930:XXXI. t.-c. állami kölcsön felvételéről;

az 1930. évi XXXII. t.-c. a Portugál Köztársasággal 1929. évi november hó 14-én kötött kereskedelmi megállapodás becikkelyezéséről;

az 1930. évi XXXIII. t. c. a pestis, a kolera, a sárgaláz, a kiütéses tifusz és a himlő ellen való védekezés tárgyában kötött,

Párisban 1926. évi június hó 12-én kelt nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről.

Rendelet. 66.125/1930. P. M. sz. Az öt- és kétpengős ezüstérmek veréséről szóló 1929. évi XXVI. t.-c. alapján kibocsátott öt és kétpengős ezüstérmek mennyiségének megállapítása. (B. K. 124.)

20.000/1930. I. M. sz. Az örökösödési ügyekről a kir. közjegyzőnél vezetett lajstrom másolatának a kir. adóhivatal részére megküldése (B. K. 125.)

3300/1930. M. E. sz. Az egyes gabonaneműek értékesítése érdekében szükséges intézkedésekről szóló 1930: XXII. törvénycikk életbeléptetése és végrehajtása (boletta). (B. K. 160.)

22.000/1930. I. M. sz. A csődnyitást vagyonihiány miatt megtagadó határozatoknak külön jegyzékbe bevezetése. (B. K. 167.)

27.000/1930. I. M. sz. A hatósági adó és becslési bizonyítványról szóló rendelkezések módosítása (B. K. 177.)

28.301/1930. I. M. sz. Balatonfüreden kir. közjegyzői állás rendszeresítése (B. K. 196.)

109.940/1930. P. M. sz. Az idegen államok pénzeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényűzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámításáról. (B. K. 198.)

JUDICATURA.

37. Hagyaték értékelése megváltás alá eső ingatlannál. A kir. Kúria a fellebbezési bírósággal ellentétben nem az ingatlanoknak az örökhagyó halála idejében volt értékét, hanem az azokért járó megváltási árat vette irányadóul, tekintettel arra, hogy a megváltási eljárás még az örökhagyó életében indult meg s túlnyomó részben a megváltást az örökhagyó életében ki is mondták. (C. I. 766/1930.)

38. Végrendelet aláírása. Az örökhagyó a záradéknak a végrendeletre vezetését követőleg s nem is a szorosán vett végrendeleti szöveg után látta el kézjeggyel a végrendeletet, amelynek érvényességét felperes ezen a címen megtámadja. A Kúria a következő indokolással utasítja el a keresetet:

A m. kir. Kúriának 574. számú polgári jogi elvi határozata

szerint a végrendeleti alakszerűségek megtartását nem szükséges a végrendeleti tanúknak a végrendeleten külön záradékban igazolni, hanem megfelel a törvény rendelkezésének az igazolás akkor is, ha az a végrendelet szövegében foglaltatik.

Ez magában foglalja annak a megállapítását is, hogy a végrendeletnek sem szükséges a végrendeletet az előirt alak-szerűségek megtartásának a tanúk részéről való tanusítását megelőzően aláírnia, vagy kézjeggyel ellátnia, hanem érvényes a végrendelet akkor is, ha a végrendeletet a végrendeletkező és a tanúk az utóbbiaknak az alakszerűségeket tanusító s a végrendelet szövegéhez kapcsolódó nyilatkozatát követően együttesen írják alá, vagy látják el kézjeggyükkel.

Ez a hiány magából a végrendeletből megállapítható, azt tehát az alperesek a végrendeletnek az elsőbíróság előtti eljárásban történt megtámadásakor ismerték és felhozhatták volna, minélfogva annak a fellebbezési eljárásban való érvényesítése elkésett és többé a végrendelet érvénytelenítésére nem vezethet. (C. I. 3683/1929.)

39. Haditelek visszakövetelése az elvált feleségtől. Az 1920. évi XXXVI. tc. 76. §-a értelmében fentartott „a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárva megélhetésének elősegítésére szánt ingatlanokra vonatkozó magánjogi intézkedésekről“ szóló 1820/1916. M. E. sz. rendeletnek nyilvánvaló célzata az, hogy a haditelekhez jutott hadirokkant és illetőleg annak családja részére állandó családi tűzhelyet tartósan biztosítson és ebből az okból azt elidegenítés és terhelési tilalommal, végrehajtási és egyéb korlátokkal biztosítsa.

Akkor tehát, amikor a kérdéses jogügyletet az illetékes kormányhatóság jóváhagyta, illetőleg az abban foglalt tulajdonátruházáshoz — az átruházott ingatlan „Haditelek“ minőségének kifejezett fenntartása mellett — a telekkönyvi bekebelezésre vonatkozó engedélyt megadta, az említett kormányhatóságot nyilvánvalóan csakis az a cél vezette és vezethette, hogy a felek — mint együttélő házastársak részére állandó családi tűzhelyet tartósan biztosítson, ami különben a szerződő feleknek is kétségtelen célzata volt.

Minthogy azonban a felek házassága és így az együttélésük is utóbb megszűnt, a felek között létesített ügylet fentemlített célját veszítette és így annak hatályában való fenntartására most már a közérdek szempontjából törvényes alap nincs.

Igaz ugyan, hogy alperes idevonatkozóan viszontkeresettel

nem, hanem csak kifogással élt, ez a körülmény azonban a m. kir. Kúriát nem akadályozhatta a kérdéses jogügylet bekövetkezett hatálytalanságának a megállapításában,

nem pedig azért, mert célját veszített jogügylet hatályosságának — mint anyagjogi kérdésnek — a vizsgálatában a m. kir. Kúria hivatalból volt köteles belebocsátkozni. (C. III. 7799/1929.)

40. Árverési tulajdonszerzés hatálytalanítása rosszhiszeműség miatt. A felperes, mint végrehajtató, a kereseti ingatlan 5/40 részére szerzett végrehajtási zálogjogot, melyet utóbb a végrehajtási bíróság jogellenesen 9/40 részre változtatott, mert az azonos nevű 4/40-ed részbeni egyik tulajdonostársat össze-tévesztette a végrehajtást szenvedettel. A végrehajtató e jogellenes változtatás alapján a megtartott bírói árverésen megvette az ingatlan 9/40 részét és ezen tulajdoni illetősége alapján pert indít a tulajdonközösség megszüntetése iránt. Az alperes viszontkeresete folytán azonban a Kúria kimondja, hogy a felperest csupán a kereseti ingatlan 5/40 részének tulajdonrésze illeti meg. Indokolás :

Az általános jogszabályok szerint a jogok szerzésére irányuló jogügyleteknél a szerző jóhiszeműsége kívántatik meg, minek hiányában a szerzés rosszhiszeműnek tekintendő és amennyiben rosszhiszemű, a kötött jogügylet az azáltal jogaiban sértett harmadik személy irányában hatálytalan és mint ilyen megtámadható.

Általános jogszabály továbbá az is, hogy a rosszhiszemű szerzővel egyenlő elbánás alá esik az is, aki abban a tekintetben, hogy a szándékolt jogügylet harmadik személy jogos igényét jogtalanul meg ne sértse, gondatlansággal jár el, mert az általános jogszabályok értelmében a jogügyletek megkötésénél mindenki azt a gondosságot tartozik kifejtetni, amelyet az adott viszonyok között az élet felfogása szerint rendes embertől elvárnak, aki pedig ezt a gondosságot elmulasztja, azt gondatlanság terheli.

Nincsen olyan jogszabály, amely a bírói árverésen való vétel esetében a vevőre nézve ezen általános jogszabály alól kivételt állapítana meg.

Ehhez képest az árverési vevő vétele akkor is megtámadható, ha az árverésen vevő harmadik személy tulajdonjogáról vagy jogos tulajdoni igényéről tudomással birt, vagy tekintetben azt a köteles gondosságot, amely az adott viszonyok között a rendes embertől árverési vételnél is elvárható, elmulasztja.

Ez alapon mondotta ki a m. kir. Kúria a Polgárjogi Határozatok Tárába 36. szám alatt felvett és a Ppé. 75. §-a rendelkezése

folytán követendő 3. számú jogegységi döntvényében, hogy ingatlanok bírói árverésen való vétele azon az alapon is megtámadható, hogy az árverési vevő az árverés alkalmával tudta, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett, hogy az elárverezett ingatlan nem a végrehajtást szenvedőnek, hanem másnak a tulajdona, vagy, hogy arra másnak kétségtelen jogos tulajdoni igénye van.

A dolog természete szerint ugyanez a jogszabály megfelelően alkalmazandó az ingatlanra vonatkozó résztulajdon, illetve résztulajdoni igény esetére is. (C. V. 2702/1930.)

41. Örökbefogadási szerződés névmagyarosítás végett.

A magyar nevű fuvaros örökbefogadta az idegen nevű ékszerkereskedőt. Ez utóbbi az örökbefogadással egyidőben kiállított nyilatkozatban lemondott az örökbefogadó utáni öröklésről. Később az örökbefogadó azon a címen indít a szerződés érvénytelenítése iránt keresetet, hogy a szerződő felek akarata nem irányult családjogi viszony alapítására, lényegében tehát nem jött létre közöttük örökbefogadási szerződés. Alperes azzal védekezik, hogy a szerződést a kormányhatóság is jóváhagyta. A Kúria a következő indokollással ad helyt a keresetnek:

A nevezett szerződő felek akarata a valóságban nem családjogi viszony alapítására, hanem egyedül arra irányult, hogy alperes az eddigi előnevét magyarosan hangzó névvel cserélje fel.

A névmagyarosítás közjogi vonatkozású, amelynek engedélyezése a belügyminiszter hatáskörébe tartozik s kizárólag névmagyarosításra vonatkozó megállapodás örökbefogadási szerződésnek tárgya nem lehet.

Az öröklési jog kiesése által egyedül a névmagyarosítást magába foglaló örökbefogadási szerződés tehát a családi állást szabályozó jogviszony tartalmával nem bírván,

helyesen döntött a fellebbezési bíróság, amikor a felperes és alperes közt létrejött örökbefogadási szerződést hatályon kívül helyezte.

Alaptalan alperesnek az a panasza, hogy az örökbefogadási szerződés kormányhatósági jóváhagyás után már felül nem bírálható és nem hatálytalanítható.

Mert a kormányhatósági megerősítéssel az örökbefogadási szerződés törvényes kellékeinek csupán perenkívüli és közigazgatási úton való megvizsgálása jár, ami nem jelenti a szerződés esetleges fogyatékoságainak egyszersmindenkorra való orvoslását és nem zárja ki azt, hogy bármely érdekelt, a megerősítés után is, az

örökbefogadási szerződést a törvény rendes útján meg ne támadhassa. (C. III. 3631/1929.)

42. **Valorizáció hitbérnél.** Az 1928. évi XII. tc. 15. §-a értelmében a hitbér, mint családi jogviszonyon alapuló tartozás annak megszűnése után is átértékelhető, ha a jogosult azt a korona értékcsökkenésének méltányos figyelembevételével nélkül meghatározott összegben vette fel és valószínűvé teszi, hogy az átértékelési követelést tapasztalatlansága vagy szorult anyagi helyzete miatt nem érvényesítette.

A kötelezés idejében a 20.000 koronában megállapított hitbér ugyanannyi arany koronát jelentett, míg az alperesek által az árvaszéknél letétbe helyezett 20.000 papirkorona 1922. évi december hó 2-án 50 pengő 74 fillérnek felelt meg, a két érték között mutatkozó jelentékeny különbségből kétségtelen tehát, hogy az alperesek a hitbért a korona értékcsökkenésének méltányos figyelembevételével nélkül szolgáltaták ki.

Ennek a szolgáltatásnak idejében az egyes követelések átértékeléséhez emelhető igény a köztudatba még át nem ment és bírói úton még nem volt érvényesíthető, ez a körülmény pedig a törvényben megkívánt tapasztalatlanság valószínűsítését egymagában is feleslegessé teszi, ezért alaptalan az alperesnek a valorizációs törvény 15. §. negyedik bekezdésében foglalt előfeltétel hiányára alapított panasza. (C. III. 4209/1929.)

43. **Utóöröklési jog feljegyzése.** A másodbiróság a végrehajtást szenvedőnek utóöröklési joggal terhelt ingatlanára az utóöröklés jogainak épségben tartásától feltételezetten végrehajtási zálogjog bekebelezését rendelte el. Végrehajtást szenvedő felfolyamodásában azt vitatja, hogy az utóöröklési jog feljegyzése az ingatlan elidegenítési és terhelési tilalmával egyértelmű és ezért kéri a zálogjog törlését. A Kúria a következő indokollással utasítja el a felfolyamodást:

A m. kir. Kúria 74. sz. teljesülési határozatából kitűnik, hogy az utóöröklési jog feljegyzése azok közé a feljegyzések közé tartozik, amelyeknél az elidegenítési és terhelési tilalom kikötése már magában az utóöröklés rendelkezésben bennfoglaltatik, e rendelkezés jogi természeténél fogva.

Ezzel összhangzóan a 23.000/1929. I. M. sz. rendelet 49. §-a úgy a jelzálogtörvény 91. §-a is az utóöröklési jog feljegyzését oly nyilvánkönyvi akadálnak tekinti, amely az utóöröklési joggal terhelt ingatlan elidegenítését, állagának megterhelését kizárja.

Ugyancsak a m. kir. Kúria 74. sz. teljes ülési határozatából az is megállapítható, hogy az utóöröklési jog érvényes nyilvánkönyvi bejegyzésével szemben a bejegyzéssel terhelt ingatlan állagára további zálogjog bejegyzésének az utóöröklési jog megszüntének időpontjától kezdődő joghatállyal sincs helye.

Ennek ellenére sem volt azonban hely adható a felfolyamodásban foglalt ama kérelemnek, hogy a másodbiróság által elrendelt zálogjogbekebelezés az ingatlan állagáról töröltessék.

A másodbiróság ugyanis a kir. Kúria által is betekintett 10.286/1927. tkvi számú iratok alapján helyesen állapította meg, hogy az utóörökösödési jog feljegyzése előörökös megnevezése nélkül, a leszármazó törvényes örökös javára, jogügyleten kívül, pusztán az utóöröklést rendelő nevében beadott, nevezett által sajátkezűleg alá sem irt kérvény alapján történt.

Ez a feljegyzés ennél fogva sem a telekkönyvi rendtartás, sem az anyagi jog szempontjából a megkivánt feltételeknek meg nem felel, mint ilyen, nyilvánkönyvi bejegyzés tárgya nem lehetett s ha mégis bejegyeztetett, úgy a 74. sz. teljes ülési határozat indokolása szerint hatálytalan és a további telekkönyvi jogok, tehát a végrehajtási vagy jogügyleti zálogjogok bejegyzését az ingatlan állagára sem gátolja. (C. Pk. V. 4327/1930.)

44. A végrendelet visszavonása. Örökhagyó akarata a végrendelet visszavonására irányult, következésképp nem volt tévedésben az iránt, hogy milyen jogügyletet létesít.

Ha pedig az örökhagyó abban a tévedésben volt, hogy a végrendelet visszavonása nélkül vagyonaival életében már nem rendelkezhetik s vagyona feletti rendelkezési jogának visszaszerzése céljából tett végrendeletet visszavonó nyilatkozatot,

vagy pedig abban a tévedésben volt, hogy a vérszerinti leszármazója által örökbefogadott alperes az örökbefogadó jogán neki amúgy is törvényes örököse, mind a két tévedés jogi s nem tényekben való tévedés s így ezen a címen az egyébként érvényes formák közt tett visszavonás hatálytalanítására alapul nem szolgálhat.

Ezzel szemben nincs jelentősége a tényállás hiányossága címén emelt annak a panasznak, hogy a fellebbezési bíróság nem állapította meg:

1. hogy az örökhagyó visszavonó nyilatkozatának indokát a közjegyzővel közölte, habár a közlés ténye a nyújtott bizonyítékok alapján megállapítható lett volna,

2. hogy a közjegyző a jogcselekmény jelentőségét nem magyarázta meg,

3. hogy I. r. felperes a nyilatkozatnak minő jogi hatást tulajdonított,

4. hogy az örökhagyó a visszavonás után is több ízben olyan kijelentést tett, hogy az alperes lesz az örököse, s hogy az alperes javára már végrendeletkezett is,

5. hogy továbbá az örökhagyó soha senkinek nem tett olyan nyilatkozatot, hogy a végrendeletét visszavonta,

6. hogy az alperest vérszerinti unoka jogával bíró unokájának tekintette. (C. I. 556/1928.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— I. — Válaszképpen a hozzánk intézett kérdésre és — minthogy az egyéb részében is érdekel bennünket — egész terjedelmében közöljük az *Illetékügyi Közlöny* V. évf. 7. számában megjelent következő szerkesztői üzenetet:

„*Kérdések.* 1. Közjegyző által bírói megbizásból foganatosított nyilvános ingó és ingatlan árveréseknél a 68.200/1929. P. M. r. 1. §. és a 163.600/1926, P. M. r. 14. §. értelmében lerovandó ívenkénti illeték törvénykezési, vagy okirati bélyegben rovandó-e le?

2. Le kell-e róni úgy a bírói megbizás folytán a törvénykezési bélyeg, mint a vagyonaátruházási okirat-ív bélyegét?

3. Amennyiben sikertelen az árverés, akkor az 1914. évi XLIII. t.-c. 1. §. 2. pont értelmében törvénykezési bélyeggel rovandó le az illeték?

4. Eredményes ingóárverésnél, ha az első íven fokozatos okirati illeték rovatott le, a többi iveken törvénykezési, vagy okirati bélyegben rovandó le az illeték?

Válaszok. Ad 1. A kért illeték okirati illeték, amely nem a törvénykezési illetékre vonatkozó jogszabályok — 1914. évi XLIII. t.-c. stb. — alapján jár, a lerovásnak tehát az 1922. évi 94.442. sz. P. M. rendelet értelmében *okirati bélyegeken* kell történie.

Ad 2. Az ill. dijj. 13. tétele értelmében, ha a kir. közjegyző a bíróság nevében jár el, a hozzá intézett beadványok s az általa felvett jegyzőkönyvek mint bírósági beadványok illetékezendők.

Az ill. dijj. 7. és 52. tételei alapján pedig, ha a nyilvános árverési jegyzőkönyvek jogügyletet tartalmaznak, úgy a jegyzőkönyvi, mint az okirati — jogügyleti — illeték is lerovandó. Mint-hogy pedig a jegyzőkönyvi illeték az 1914. XLIII. t.-c. (1. §. 2.

pont) szerint rovandó le, a jegyzőkönyvi illeték lerovásának az 1922. évi 94.442. sz. P. M. rendelet értelmében *törvénykezési bélyegjegyekben* kell történnie.

Ad. 3. Jogügylet nem lévén, csak a jegyzőkönyvi illeték fentjelzett módon való lerovásának van helye.

Ad. 4. Az összes jogügyleti illeték okirati bélyegjegyekben rovandó le.

— y. — A magunk részéről sem helyeseljük, ha közjegyzői okirat bevezető része így szól: „... magyar királyi kormányfőtanácsos, ...-i királyi közjegyző előtt...” s ha azon az aláírás: x. y. m. kir. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző.

Amikor ugyanis a kir. közjegyző az 1874. XXXV. t.-c.-ben és egyéb törvényekben megállapított hatáskörében, tehát *hivatalosan* jár el, akkor *csak* kir. közjegyző s ily hivatalos ténykedésében — általunk egyébként teljes mértékben méltányolt és elismert — kitüntetéseknek, címeknek, érdemrendeknek, közjogi s más állásoknak stb. feltüntetése nem helyénvaló. —

Ugyanúgy nem helyeselhető, ha a fennebb megjelölt törvényi hatáskörön *kívül eső* bármily más iraton — p. o. baráti levélen — a hivatalos közjegyzői (kör) pecsétet alkalmazzák.

— ny. — A 663/1875. I. M. sz. r. 3. §-a szerint a közjegyző tartozik a székhelyről távozását és a székhelyére való visszaérkezését, ha a távollét tartama legalább egy napot tesz, a helybeli járásbirónak rövid úton *bejelenteni*. — Az 1874. : XXXV. t.-c. 52. §-a szerint pedig, ha három napnál hosszabb időre hagyja el székhelyét, a közjegyzői kamara elnökének *jelentést tenni* köteles; nyolc napnál további időre, de legfeljebb hat hétre való távozás esetén a kamara, hat hétnél hosszabb időre pedig az igazságügy-miniszter ad távozási engedélyt.

Nyilvánvaló tehát, hogy *8 napig terjedő távozás esetén* egyszerű jelentéstétel s semmi más nem szükséges; így nem követelhető különösen az sem meg, hogy távozás előtt a jelentés formai tudomásulvétele megtörténjék vagy éppen az erről szóló irat megérkezzék. —

Ezzel kapcsolatban mutatunk rá a következőkre:

A törvény (1886 : VII. t.-c. 6. §. 3. bek.) az előzetesen bejelentett helyettes működésének két esetét ismeri: a távollét és betegség esetét. A fennebb közölt rendelkezések kifejezetten a *távollétre* vonatkoznak. A *betegség* esetén való helyettesítés tekintetében a törvény időbeli határt nem ismer s e tekintetben — az 1874. : XXXV. t.-c. 33. §. c. / pontja esetét kivéve — semmiféle egyéb rendelkezést nem tartalmaz.

152. **Közjegyzőhelyettes** 6 évi gyakorlattal, német nyelv-jogosítvánnyal, igen jó bizonyítványokkal, alkalmazást keres. Cime: Horváth Jenő dr. Budapest, II. Zsigmond-utca 7. I. 8.

153. Ügyvéd, volt bírósági jegyző, hagyatéki ügyekben 5 évi önálló praxissal, telekkönyvi ügyekben referensi gyakorlattal **közjegyzőhelyettesi** állást keres. Cime: dr. Batta Gyula, Szeged, Arany János-u. 11.

154. Erdélyi menekült ügyvéd 20 évi praxissal **helyettesi** állást keres. be. Cime: Tar Béla, Kecskemét, Batthyány-u. 22.

155. Fiatall, most végzett **jogász** közjegyzői irodában alkalmazást keres legszerényebb igényekkel. Cime: Bisztranzky József dr. VI. Aradi-utca 28.

156. Elhelyezkedést keres egyéves gyakorlattal, olasz, francia és német nyelvtudással keresztény **jelölt**. Dr. S. A. Budapest, VIII., József-utca 16—18. I. 4.

157. **Jogszigorló** szerény fizetési igényekkel közjegyzői irodában állást keres. Római katolikus, gép- és gyorsírnai tud. Cime: Szilágyi János, Budapest, VII., Almássy-tér 15. I. 1.

158. Perfect közjegyzői segédnö 8 évi praxissal, hagyatéki, telekkönyvi és tényleges birtoklási ügyekben önálló, közjegyzői iroda önálló vezetésére képes, perfect írógépelő és könyvelő **irodavezetői** állást keres. Cím a kiadóban.

159. **Joghallgató**, gyors- és gépiró, református, közjegyzői gyakorlata van, állást keres. Cím a kiadóban.

160. Özvegy úriasszony, szerény igényű, fogalmazásban jártas, megbízható munkaerő, közjegyzői irodában állást keres. Cime a kiadóban.

161. Irodájában másfél éve működő **gyors- és gépirónőt**, aki a közjegyzői irodai ügyvitelben teljesen bevezetett, a legmelegbben ajánlja budapesti közjegyzői irodába Dr. Lénárt Dezső budapesti kir. közjegyző. — Cime: Andreász Valentinné, Budapest, II., Batthyány-utca 53. I. 3.

162. Keresztény úrileány 4 éves gyakorlattal, perfect magyar-német **gyors- és gépiró** délutáni, esetleg egész napi állást keres. Cime: Waisbecker Ilona Budapest, I., Horthy Miklós-körtér 3/b. V. 7.

163. Keresztény úrileány, kezdő magyar-német **gép- és gyorsíró** állást keres. — Cime: Waisbecker Edit Budapest I., Horthy Miklós-körtér 3/b. V. 7.

164. Urinő közjegyzői irodai alkalmaztatást keres. Cím a kiadóban.